

Ponedjeljak, 22. april 2002.

Svedok Rešit Salihi

Svedok Ali Hoti

Svedok Rahim Ljatifi

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio sudu

Početak u 9.04 h

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs (Nice), čujemo da postoji problem u vezi s dolaskom svedoka ovog jutra. Izgleda da je saobraćajna gužva.

TUŽILAC NAJS: Da. Tako sam shvatio. Da li bismo mogli da iskoristimo ovo vreme da razmotrimo podnesak Nila Rajta (Neill Wright).

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC NAJS: Situacija je sledeća: mi smo 22. marta 2002. godine podneli zahtev u skladu sa pravilom 92bis, da se prihvati njegovo svedočenje. Nadam se da Veće poseduje i izjavu i mogućnost da razmotri zahtev.

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC NAJS: Mi bismo podsetili Veće i svakoga ko posmatra ovo suđenje da se u izjavi nalaze različiti statistički podaci humanitarnih organizacija koje se bave ljudskim pravima i da je tu reč, uglavnom, o broju raseljenih lica. Ispunjeni su formalni zahtevi, tako da Veće može da primeni svoje pravo u skladu sa faktorima navedenim u članu 92bis, sa stanovišta da je reč o svedočenju koje je bilo kumulativne prirode. Mi smo već imali druge svedoke koji su davali opšti pregled činjenica, a i gospodin Patrik Bol (Patrick Ball) se bavio statističkim podacima i to prilično istovetnim kad je

reč o tom materijalu, tako da ovo potkrepljuje dve vrste svedočenja koje je Veće već saslušalo, razmatralo i prihvatilo. Kada je reč o unakrsnom ispitivanju, mi uz puno poštovanje molimo da, iako je to vaše diskreciono pravo, odlučite da u ovom posebnom slučaju unakrsno ispitivanje bude u vezi sa činjenicom raseljavanja, a ne u vezi sa motivacijom ili uzrokom raseljavanja, jer to ne bi ni na koji način davalo automatski pravo optuženom da dovodi u pitanje tu činjenicu, to ostaje diskreciono pravo ovog Veća. Časni Sude, vi razmotrite, a mi ostajemo spremni da odgovorimo na reakcije, ma kakve one bile.

SUDIJA MEJ: Pre nego što to uradite, hteo bih da se pozabavimo, pre svega, nekim drugim stvarima. Prva je dodatak broj pet izjave gospođe Ogata (Ogata), date radnoj grupi 6. aprila 1999. godine. Nisam siguran da nam to mnogo pomaže ili da dodaje bilo šta bitno slučaju, naravno, govori o raseljavanju, prisilnom raseljavanju i pre svega nema potrebe da se na to podsećamo putem izjava ovog svedoka.

TUŽILAC NAJS: Kako vi želite. Tek nedavno je predložena u vezi sa dokaznim postupkom.

SUDIJA MEJ: Možda bi bilo bitnije, usvajajući vaš predlog koji se odnosi na statistiku, činjenica da je bilo izbeglica nije sporna, pitanje je zašto ih je bilo, zbog čega je bilo raseljavanja. A to se odnosi na dodatak broj četiri, usvojen po hitnom postupku, a to su svakodnevni izveštaji, pretpostavljam.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: A ovaj svedok je u Kolombu.

TUŽILAC NAJS: Da, mislim da je u Šri Lanki, ali je na raspolaganju.

SUDIJA MEJ: Znači, ako bi morala da svedoči morala bi da pređe prilično dug put.

TUŽILAC NAJS: Da, zaista bi morala.

SUDIJA MEJ: To nije stvar procedure, već izvodljivosti. Hvala vam lepo. Čućemo stav prijatelja Suda.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV: Hvala. Ja nisam uočio nijedno drugo pitanje koje bi pomoglo Veću osim možda jednog, a to je da mi smatramo da optuženi ima pravo da unakrsno ispituje ako to želi i to je jedino zapažanje koje želimo da iznesemo.

SUDIJA MEJ: Da. Gospodine Miloševiću, mi se bavimo izjavom gospodina Nila Rajta. Njegova izjava je dostavljena, on je svedok iz UNHCR-a i bavi se problemima raseljenih lica. Tužilaštvo je istaklo, kada je zatražilo da se ta izjava uvede kao dokazni predmet bez unakrsnog ispitivanja, da se on bavi statističkim podacima o raseljavanju, a ne razlozima i uzrocima raseljavanja, a upravo je ovo drugo bitno za ovaj predmet. Da li vi želite nešto da nam kažete u vezi sa tim pitanjem?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nisam imao priliku da vidim njegovo svedočenje s obzirom na to da on nije naveden u narednih tridesetak najavljenih svedoka i toliko daleko unapred svakako ne idem. Ne znam ništa o njegovom svedočenju.

SUDIJA MEJ: Njegova izjava je dostavljena zajedno sa podneskom Tužilaštva od 22. marta 2002. godine.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Dve stvari treba da razmotrimo. Prva je da nam se gospodin Milošević nije obratio u vezi sa tim da nije pročitao to svedočenje. Ali činjenica je da je taj podnesak dostavljen davno, još 22. marta 2002. godine. Mi imamo na umu da on sam sebe zastupa i da ima ogromnu količinu materijala i zbog toga je situacija teža nego da je reč o jednostavnom predmetu ili da je reč o optuženom koji ima svog zastupnika. Sve to imamo na umu.

Međutim, bez obzira na to, on je znao da ćemo se baviti ovim pitanjem, obavešten je o tome u petak da ćemo se time baviti ovog jutra. Prema tome, imao je mogućnost da pročita te materijale i da bude u poziciji da nam se obrati u vezi sa tim. On nije iskoristio tu mogućnost. Mi se bavimo time na osnovu pretpostavki da bi njegova reakcija bila slična njegovoj reakciji na ostale slične podneske sa uvođenjem izjava svedoka. Prema tome, pretpostavljamo da bi on želeo da unakrsno ispituje svedoka, pa na toj osnovi razmatramo i ovaj podnesak. Mi ćemo dozvoliti usvajanje izjave u skladu sa pravilom 92bis. Ona je kumulativne prirode jer se bavi statističkim podacima o raseljavanju. Mnogi svedoci su izneli činjenice o raseljavanju, bilo je statističkih dokaza izvedenih i predstavljenih od strane doktora Bola. Prema tome, ovo svedočenje je kumulativno u odnosu na ostala svedočenja, i prema tome se prihvata. Mi ne smatramo da je unakrsno ispitivanje neophodno u ovom slučaju i time koristimo svoje diskreciono pravo, budući da se svedok bavi samo činjenicama raseljavanja, a ne i razlozima raseljavanja. Nije uopšte bilo sporno da su ljudi raseljavani, sporno je zašto su raseljavani, pa se izjava prihvata kao dokaz o statističkim podacima o raseljavanju i činjenici da su ljudi raseljavani. Ne prihvata se kao dokaz zašto su raseljavani. I dalje, dodatak broj pet, izjave gospođe Sadako Ogate (Sadako Ogata) isključuje se, jer svedočenje nije prihvatljivo budući da se bavi razlozima za raseljavanje, što je predmet osporavanja. U skladu sa tim prihvatamo izjavu prema pravilu 92bis i isključujemo dodatak broj pet, izjavu odnosno govor gospođe Ogata.

TUŽILAC NAJS: Zahvaljujem. Nisam siguran da li je svedok već stigao, a ako nije, postoji još jedno proceduralno pitanje kojim bismo mogli da se pozabavimo.

SUDIJA MEJ: Da li je svedok pristupio?

sekretar: Da. Stigli su svedoci.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hteo bih da kažem nešto o statistikama o kojima je bilo reči. Statistika može nečemu da služi ako obrađuje unete podatke koji su tačni. To međutim ovde, u dosadašnjoj praksi uopšte nije bio slučaj, jer imali smo i ono svedočenje koje ste sad pomenuli Patrika Bola, koje sam ja u potpunosti osporio. A drugo, ovde nije pitanje raseljavanja. Ne znam šta pod tim podrazumevate, jer je samo jedna stvar nesumnjiva, da je bilo izbeglica koje su izbegle iz svojih mesta stanovanja zbog rata. Ako je statistika o izbeglicama, onda se podrazumeva da se radi samo o tačnim podacima, a ne podrazumeva se raseljavanje koje nije povezano sa izbeglicama. Izbeglice i rat su dve pojave koje su uvek u vezi i dosad nije postojao rat bez izbeglica, niti je bilo izbeglica bez rata, koliko ja o tome išta znam. Prema tome, ovde je reč o jednom, rekao bih, nastojanju da se razlozi jednog raseljavanja pripišu drugim elementima, momentima, namerama, planovima o kojima slušamo sve vreme, ali nikada ništa osim, rekao bih, glasina da je neko o tome nešto čuo. Zbog toga smatram da se ovakvo predstavljanje statistike, po mom mišljenju, može okvalifikovati kao bezvredno.

SUDIJA MEJ: Mi smo doneli odluku, gospodine Miloševiću, i vi ste čuli razloge za takvu odluku. Neka svedok pristupi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da kažem još i, s obzirom da imamo malo vremena, da moj telefon ponovo ne radi. Telefon mi je navodno dat na raspolaganje ali je potpuno neupotrebljiv.

SUDIJA MEJ: Da, proverićemo o čemu je reč. Gospodine Salihi (Salihi), sada ćemo da završimo sa vašim svedočenjem. Vi se sećate da ste dali svečanu izjavu u petak, ta izjava i dalje važi. Gospodine Miloševiću, vi ste na redu da nastavite svoje unakrsno ispitivanje. Ostalo vam je još oko 40 minuta.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Neće mi biti potrebno toliko vremena. Gospodine Salihi, u vašoj izjavi piše kako ste vi čuli prilikom događaja koje opisujete, da je neko na srpskom jeziku kazao: "Ovde su teroristi". Je li to tako?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste, koliko sam razumeo, rekli da u vašem selu nije bilo pripadnika OVK?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Ne. Nije ih bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da u neposrednoj blizini uz vaše selo, u selima Bela Crkva (Bellacerke), Mala Kruša (Krushe e Vogel), Pirane (Pirane), Studenčane (Studenqan), Samodreža (Samodrexhe), Medveđa (Medvec) i Zočište (Zosishte) da ima pripadnika OVK i njihovih grupa?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli za bilo kakav događaj u vašoj okolini, otmice, ubistva, ili bilo šta drugo što se desilo u tim selima?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Da. Čuli smo za to kada smo čuli da su srpske snage odlazile tamo i ubijale ljude, klali ih. Radili su svašta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam da li ste čuli za događaje kda su pripadnici OVK vršili zločine, upravo u tim selima u vašoj okolini koje sam nabrojao?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Nije bilo OVK u Celinama (Celine). I to nije pitanje za mene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne govorim o Celinama, već govorim o ovome o čemu ste vi čuli o okolnim selima. Govorim dakle o organizaciji zvanj OVK?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Nisam čuo ništa ni o kakvoj OVK ili o nečemu sličnom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li pretpostavljate da je moglo da se desi da su se oni sukobili u jednom od tih sela i da je grupa OVK pobjegla prema vašem selu, te da su oni pošli u poteru za tom grupom?

SUDIJA MEJ: Svedok je rekao da ne zna ništa o OVK u okolnim selima i to je njegov odgovor. On ne može ništa više o tome reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, svedok ne zna ništa što se tiče OVK. Zna samo jednu stranu, to je jasno. Rekli ste u ovoj svojoj pisanoj izjavi da su policajci nosili, kako ovde piše "artiljerijske puške". Šta su to artiljerijske puške?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Srpske snage su došle u selo Celine i sve su nam radili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam za puške. Rekli ste da su nosili artiljerijske puške?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Pa ne mogu da kažem kakvo su oružje imali, ali selo je bilo izloženo granatiranju, nismo mogli da izađemo napolje da nas granatiraju jer to je ono što su oni radili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam postavljam sasvim konkretno pitanje. Na drugoj strani, poslednji pasus, negde u sredini pasusa, kako ja imam smo engleski prevod, pročitacu tu rečenicu: "Ne sećam se oznaka na njihovim uniformama. Ti policajci su nosili artiljerijske puške." Pa vas pitam po čemu se te puške razlikuju od drugih pušaka i šta su to artiljerijske puške, s obzirom da vi tvrdite da su nosili artiljerijske puške?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Imali su ono što zovemo automatskim puškama. Ovo o čemu vi govorite to je obrtanje reči, ja nisam dobar u rečima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ništa ne okrećem, ja samo čitam ono što ovde piše. Dakle vi ste mislili na...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, vidimo šta piše u ovoj izjavi. Svedok je odgovorio onako kako je mogao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, sve se svodi na sledeće. Vaše selo do 25. marta 1999. godine bilo je mirno i nije bilo nikakvih incidenata. Je li tako?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Do 25. nije bilo ničega, nakon toga našli smo se pod opsadom. A Srbi su radili ono što su oduvek hteli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je 24. marta 1999. godine počela agresija NATO-pakta na Jugoslaviju, da je počeo rat?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: I to je razlog zbog kojeg su srpske snage nas stavile pod opsadu. I počeli se svetiti nad nama. Jer mi smo bili jako sretni da je NATO-pakt došao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, do početka rata je bilo mirno i niste imali nikakve probleme, a kad je počeo rat, počeli su događaji koji inače prate rat. Da li to što se događa pripisujete ratu ili nečem drugom?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Ono što se dogodilo civilima, što su im učinile srpske snage, to se može pripisati samo tim snagama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali nadam se da smo načisto sa zaključkom da do rata nije bilo nikakvih događaja, sve nevolje su počele nakon što je počeo rat. Da li je tako ili nije?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Hvala. Naknadna pitanja?

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo jedno pitanje preostalo od prošle sedmice. Gospodine Salih, rekli ste nam da su u vašem selu ubijeni ljudi. Koliko je otprilike ili ako znate tačno ljudi ubijeno u vašem selu?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: Ne znam tačno. Do 25. ili 28. marta 1999. godine, mogu sve objasniti, sve mi je u glavi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I koliko ljudi, da li znate?

SVEDOK SALIHI – ODGOVOR: 75 ljudi starosti od jedne godine do 90 godina. Oni su svi ubijeni i izmasakrirani u svojim kućama.

TUŽILAC NAJS: Hvala. Nemam više pitanja. Časni Sude, želeo bih, takođe, objasniti da je ovaj svedok, kao i mnogi drugi svedoci, Sudu doneo fotografije i dokumentaciju. Smatramo da treba razmisliti o tome da li treba posvetiti vremena i ovom materijalu ili ne. Iako je svedok doneo materijal, a budući da je sve jasno izneo u svojoj izjavi, ne tražim da se doneseni materijal uvrsti kao dokazni. Međutim, mnogi svedoci donose takve stvari sa sobom, nadajući se da će nam to pomoći.

SUDIJA MEJ: Hvala, gospodine Salih. Hvala što ste došli svedočiti na ovom sudu. Vaše je svedočenje sada završeno i možete ići.

SVEDOK SALIHI: Hvala.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pre nego što dođe sledeći svedok, budući da ja više neću biti ovde nakon pauze pa sve do iduće sedmice, želeo bih objasniti par proceduralnih stvari kako bih mogao objasniti način na koji ćemo se od sada baviti nekim stvarima. To je nekih pet minuta ili duže. Časni Sude, tužioci u ovom predmetu koji se sastoji od tri optužnice sada su u stanju uzeti u obzir sve odluke koje su do sada donesene od strane ovoga veća, ali i od strane Pretresnog veća. Isto tako, imajući u vidu vreme koje je potrebno da se ispituju svedoci, uključujući i svedoke po pravilu

92bis, došli smo do zaključka da postoji nekoliko stvari koje bi trebalo razrešiti. Prvo, izgleda da postoji razlika u stavovima koliko dugo bi trebalo trajati ovo suđenje i posebno koliko bi vremena trebalo potrošiti na izvođenje dokaza o zločinima. Iako, naravno, Tužilaštvo i dalje stoji na stajalištu o tome šta je prikladno, a to smo u popisu i vama dostavili, ipak bi naravno bilo od nas dobro da razmotrimo stavove drugih i da priznamo ponekad da možda naš stav nije sasvim tačan. Mi mislimo da jeste tačan, ali treba da uzmemo u obzir i druge stvari. Sada možemo tačno videti koliko će trajati izvođenje dokaza za Kosovo. Mi smo napravili naše proračune i došli smo do zaključka da, ako izvedemo sve dokaze koji su ušli u popis i to pod najboljim okolnostima, ukoliko svedoci zločina budu trajali jedan dan, eksperti i međunarodni svedoci dan i po, vreme koje je potrebno za to dovelo bi nas negde do oktobra. Nama se čini da je preostalo nekoliko pitanja koja bi mogla uticati na ukupan zbir vremena i to pitanja koja bi ipak trebalo na neki način konačno razrešiti. Dozvolite mi da nešto kažem o tome. Tu su prvo dosijeji, zatim unakrsna ispitivanja od strane optuženog i prijatelja Suda, mi smo o tome podneli poseban podnesak, i konačno situacija sa objedinjenim svedocima. Međutim, imajući sve ovo na umu, imajući na umu da su ovi proračuni u skladu sa onim što je Tužilaštvo ranije predviđalo, mi smo odlučili da promenimo redosled svedoka kako bismo dali prioritet ne samo svedocima zločina, nego kad je to moguće i drugim svedocima, to znači međunarodnim svedocima i svedocima koji svedoče o zločinima. Prema tome, naša namera je da što pre počnemo dovoditi što je moguće više takvih svedoka. To će u izvesnoj meri narušiti redosled svedoka koji je sada utvrđen, međutim, mi mislimo da je to nužno. Mi ćemo držati u rezervi izvestan broj svedoka po 92bis, da bismo ispunili pauze između svedoka. Znamo isto tako da nije lako njih stalno dovoditi ovamo iz celog sveta. Ne znamo kakva je sada situacija sa albanskom prevodilačkom kabinom i hoćemo li je još imati. Nadamo se da ćemo je imati, međutim, moramo sve ove stvari imati na umu. E sada, činjenica da ćemo te svedoke pozvati ranije sama po sebi neće rešiti problem da postoji razlika između vremena koje nama treba i onoga koje je Veće dozvolilo.

I zato ja nameravam u vezi sa ovim delom suđenja i svedocima u drugim delovima suđenja preduzeti korake da, kad god je to moguće, da se njihovi glavni iskazi uvrste po pravilu 92bis. Juče ste se pozabavili detaljima tog plana. Međutim, pre nego to učinim moram izneti sledeće. Optuženi s vremena na vreme kaže da niti jedan pravni sistem ne poznaje to da se pisane izjave uzimaju umesto glavnog ispitivanja. Ja se nisam hteo gnjaviti s tim da mu protivurečim, jer bi to oduzelo mnogo vremena, ali ipak da navedem primer jednog pravnog sistema, pravnog sistema u Engleskoj. U svim predmetima koji nisu krivični, uključujući i velike privredne predmete u kojima se parniči po celom svetu, što vi sigurno znate, glavno ispitivanje pripada prošlosti već godinama. Svi dokazi u takvim predmetima uvode se samo putem pismenih izjava. Naravno, postoji mnogo argumenata koje bismo mogli da kažemo u prilog tome da ovaj predmet liči na građansku parnicu u kojoj postoje profesionalne sudije, kao i detaljna pitanja kojima se bave manji sudovi u Engleskoj ili veći sudovi koji se bave problemima banaka i drugim stvarima. Prema tome, potpuno je pogrešno reći da takav rad ne poznaje nijedan pravni sistem u svetu. To je tehnika uštede vremena koju koriste mnogi pravni sistemi širom sveta. I naravno, ono što se onda dešava je upravo ono što ste vi dozvolili ovde u vezi sa svedocima 92bis. Svedok preda svoju izjavu, postavi mu se nekoliko pitanja na početku da se uvede u situaciju i nakon toga kreću unakrsna ispitivanja. Zato se nama čini da, ukoliko dođe do problema sa izvođenjem dokaza u vremenu koje nam je odobreno, mi ćemo koristiti sve moguće tehnike da uštedimo vreme. Naravno, odustajanje od glavnog ispitivanja nije nešto što se nama jako sviđa, međutim, to je nešto sa čim ćemo verovatno morati živeti. Međutim, u tu svrhu trebalo bi na konstruktivan način tumačiti odredbu pravila 92bis. Kao što vi znate, pravilo 92bis može se primeniti samo na iskaz svedoka kojim se dokazuje nešto što nisu dela i ponašanja optuženog. Prema tome, svaka izjava koja se bavi takvim stvarima se može kvalifikovati za 92bis. Međutim, onda postoji jedan drugi deo ovog pravila: da Veće nakon što sasluša strane, odluči da li će prihvatiti izjavu u celini ili delimično i da li će tražiti od svedoka da dođe na unakrsno ispiti-

vanje. Prema tome, ako postoje izjave svedoka koje se delom bave ispitivanjem optuženog, a delom drugim stvarima, onda bi bilo sasvim moguće da se takva izjava podeli. Na primer, paragrafi od jedan do 10 prihvataju se po pravilu 92bis, naravno, optuženi ima pravo na unakrsno ispitivanje, a paragrafi 11–20 u kojima se govori o delima i ponašanju optuženog razmatraju se kroz glavno ispitivanje, na uobičajeni način. Prema tome, nama se čini da ukoliko bismo mogli iskoristiti pravilo 92bis za sve svedoke, da bismo na taj način mogli uštedeti mnogo vremena. Naravno, neće biti moguće da idemo okolo po svetu i da svakog svedoka 92bis dovodimo. Međutim, kad je reč o postojećim izjavama koje su već uručene, a ukoliko svedoci jednostavno prihvate te izjave kao svoje, onda se Sekretarijat može odvojeno pozabaviti stepenicom u celom procesu, a to su izjave. Ukoliko svedok želi izmeniti ili dopuniti svoju izjavu, onda se od njega može uzeti druga izjava i takva druga izjava bi se onda mogla predočiti. Ako se to dogodi, naravno biće nekih potencijalnih teškoća koje proizlaze iz pravila 92bis, budući da se te izjave moraju dati do 14 dana ranije, pa onda suprotna strana još ima rok da uloži prigovor itd. Naravno, Veće ima nadležnost da skрати bilo koji rok. Ukoliko je neka izjava ili barem suštinski deo te izjave data optuženom, njemu ne bi mogla biti pričinjena šteta, ukoliko Veće odluči da se takva izjava delom uvrsti u spis i da se naravno unakrsno ispituje. Prema tome, mi smo sada ponovo, odnosno mogli bismo ponovo biti u situaciji da kažemo "Svedok X je na raspolaganju, tražimo da se cela izjava uvrsti kao glavno ispitivanje, uz unakrsno ispitivanje koje će dozvoliti Veće. Alternativno, ukoliko se pojedini paragrafi iz izjave ne mogu svesti pod osnovne odredbe pravila 92bis, onda Veće može reći da to ne odobri, međutim, mi ćemo 92bis primeniti na onaj deo izjave koji se direktno ne tiče postupaka optuženih". Postoji još jedan potencijalni problem. Ja sam razmatrao koji bi problemi mogli iskrnuti i to unapred, a to je problem jezika i problem prevoda s kojim smo stalno suočeni. Što se sada dešava, sada svedoci dolaze ovamo, njihove se izjave uruče optuženom i na engleskom, nakon toga mi prolazimo kroz prethodnu pripremu i pripremamo sažetak. Taj sažetak se radi samo na engleskom jer nije moguće to

prevesti za kratko vreme koje nam stoji na raspolaganju. I naravno, mi taj sažetak dajemo čisto dobrovoljno, to nije deo naših dužnosti iz Pravilnika. Mi znamo da ovaj optuženi veoma dobro govori engleski i mi zato pozivamo Veće da zaključi da, ukoliko se njemu uruči na engleskom jeziku, da time njemu neće biti naneta nikakva šteta. Časni Sude, još moramo videti na koji način će ova stvar funkcionisati. Možda se vi nećete složiti sa nama u vezi sa tim pitanjem, međutim, mi smatramo da će ovakav postupak uštedeti mnogo vremena, u skladu je sa modernom sudskom praksom i ostaviće na raspolaganju optuženom više vremena za unakrsno ispitivanje, što je značajno za njega. Iako će Tužilaštvo izgubiti ono što obično želi, a to je da svoje teze javno iznosi, ipak smatramo da je ova metoda poželjna. Prema tome, ja vam sada dajem usmeno obaveštenje o tome da imamo takvu nameru da se oslanjamo na pravilo 92bis za svakog budućeg svedoka. A kad je reč o detaljima za svakog svedoka, o tome ću govoriti detaljno kasnije, kad budemo dali revidirane liste svedoka. Nadam se da će ovo obaveštenje biti od koristi Veću.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najš, ja mislim da je ovo što vi predlažete dosta interesantno. Međutim, čini mi se da bi Tužilaštvo trebalo napraviti neku precizniju proveru, to jest ne bi trebalo sve ostaviti Veću, svakog svedoka. Tužilaštvo bi samo trebalo da napravi selekciju, jer nema smisla da se svaki svedok podvede pod pravilo 92bis ukoliko pojedine osnovne odredbe tog pravila nisu ispunjene. Znači, taj iskaz mora se ticati stvari koje nisu dela i ponašanje osuđenog, a isto tako to pravilo navodi razloge za prihvatljivost. Prema tome, ako imate svedoka čiji iskaz ne ispunjava osnovne kriterijume, zašto onda primenjivati 92bis na takvog svedoka. Prema tome, iako ja smatram da je vaš predlog interesantan, ja mislim da Tužilaštvo ima dužnost da napravi osnovnu selekciju. Jer, ovo što vi predlažete je zapravo jedan nasumični mehanizam prema kome će svaki svedok ići na pravilo 92bis. Smatram da bi trebalo biti selektivniji.

TUŽILAC NAJS: Ja, naravno, nisam očekivao da vi danas donesete odluku o tome, samo sam hteo unapred obavestiti Veće o čemu razmišljamo, kao što to uvek činim. Naravno, sigurno će biti svedoka koji se uopšte ne mogu kvalifikovati za 92bis, zato oni govore samo o delima optuženog i mi ih, naravno, nećemo staviti na 92bis. Kada je, pak, reč o selekciji, naravno, mi i te kako imamo na umu dodatni teret koji će ovakav mehanizam staviti na sve nas ovde. Prema tome, mi to nećemo prebaciti na kompletnu sudnicu, razmatraćemo slučaj po slučaj. Međutim, u ovom trenutku, to je moj okvirni plan. Dakle, kada vam kažem da vam dajem obaveštenje o tome, ja vam samo želim reći da bi svaki svedok mogao potpasti pod pravilo 92bis. Međutim, mi ćemo, naravno, preispitati svakog individualnog svedoka. Ovo se, naravno, odnosi ne samo na Kosovo, nego i na druge delove predmeta. Mi još ne znamo kakav će biti raspored za te delove predmeta, mi ne znamo da li ćemo biti pod istim pritiskom, na primer, za Hrvatsku, ili bi bilo moguće, kao što bi svakako bilo poželjno u svim predmetima, da barem pojedini svedoci u celosti budu ispitani kroz glavno ispitivanje. Međutim, dokle god delujemo pod vremenskim ograničenjima pod kojima radimo, moramo preispitati sve moguće operative mehanizme i ja sam vas sada želeo obavestiti o tome da ćemo mi za svakog svedoka razmotriti mogućnost 92bis. Hteo bih još da objasnim kakvi su naši planovi, pa bih se vratio na ono što mi se čini da je mogući postupak za uštedu vremena koji još nije u potpunosti razrešen. Kao što sam rekao, unakrsno ispitivanje koje bi sproveli prijatelji Suda tema je mog pismenog podneska. Dosije za lokacije, nama se čini na početku vaše odluke od prošle sedmice, iako to niste eksplicitno rekli, da verovatno ne želite koristiti dosije kako bi sa optuženim odlučivali o tome šta je prihvatljivo, a šta nije.

SUDIJA MEJ: Tako je.

TUŽILAC NAJS: I isto tako, verovatno možda ne želite koristiti dosije da biste ustanovili koji bi iskazi mogli biti od vrednosti za ovaj predmet. U tom slučaju, rezidualna vrednost dosijea postaje

nešto više ograničena. I mi, naravno, nećemo da se zatrpavamo materijalima, osim ukoliko ne postoji veoma dobar razlog za to. Prema tome, mi možemo i nadalje sastavljati te dosijee ukoliko Veće smatra da je to korisno. Ukoliko Veće smatra da to nije od velike koristi, onda se time više nećemo baviti. Onda ćemo radije uvoditi dokaze na osnovu do sada donetih naloga.

SUDIJA MEJ: Govoriću u svoje ime, mislim da je to pogodan način da se svi dokazi o jednom selu stave na jedno mesto. Dakle, da se ne bavimo nizom svedoka.

TUŽILAC NAJS: U redu, onda ćemo nastaviti ažurirati na predloženi način. Imamo još jedno nerazrešeno pitanje o kojem nije donesen celoviti nalog, a to je pitanje objedinjenih svedoka. Znamo iz dosijea kojima smo se bavili prošle sedmice, da je isključena mogućnost objedinjenog svedoka. U ovom trenutku nismo sigurni da li to predstavlja opšte pravilo za objedinjene svedoke ili ne.

SUDIJA MEJ: Smatram da mi do sada nismo odobrili nijednu vašu molbu o objedinjenim svedocima. Međutim, vi možda imate na umu i neki drugi pristup.

TUŽILAC NAJS: Ja vas samo želim unapred obavestiti. Meni se čini da ne postoji odluka Pretresnog veća o objedinjenim svedocima. Postoje prakse, razne prakse u raznim većima o čemu sam ovo Veće već obavestio. Bilo bi poželjno da ukoliko se vi u ovom predmetu ne opredelite za objedinjene svedoke, da se možda poslužimo eventualnom jurisprudencijom Pretresnog veća, barem kao smernicom, jer bilo bi jako loše da se u žalbenoj fazi zaključi da treba uvesti još neke dokaze, da Pretresno veće kaže da ih možemo uključiti tek sada. Dakle, zato ja predlažem da verovatno sledećeg svedoka, da verovatno sledeće sedmice dovedem svedoka koji će biti objedinjeni svedok za Račak (Recak). To je jedan veliki lokalitet. Mi ćemo vam dostaviti i izjavu našeg istražitelja o tome, to je istražitelj koji je bio na licu mesta, koji je tamo sproveo istragu. Mi smo već videli neke karte generala Drevjenkijeviča (Drewienkijewicz)

koje govore o tome, međutim njegova izjava sadrži i sažetak onoga što su mu svi svedoci rekli o tome. Dakle, mi ćemo sada tražiti od vas da donesete nalog o tome da bi se ustanovila pravila o upotrebi takvih svedoka. Ukoliko se vi sa time ne budete složili, ukoliko odbijete našu molbu u vezi s time, onda ćemo od vas tražiti da se tu radi o jednoj izolovanoj temi za koju se može izjaviti žalba kako bismo onda zatražili ubrzano rešavanje žalbe za to odvojeno pitanje. Dakle, imajući na umu sve te promene, ne promene već predloge koje sam izneo, naći ćemo se, bez obzira na to koji će biti konačni rok za kosovski deo suđenja, naći ćemo se u situaciji u kojoj ćemo imati najbolje dokaze u rukama. Naravno, mi ćemo izvoditi dokaze o lokalitetima ubijanja na osnovu baze podataka o zločinima, verovatno jedan ili dva svedoka po lokalitetu. Međutim, ubrzo će nam biti jasno koliko je to izvodljivo. Imaćemo na raspolaganju dokumente koje sam odmah na početku suđenja još predložio, dokumente u kojima stavove optužnice podupiru svedoci. Sećate se da sam predložio da se to možda može zajednički pripremiti, to ste odbacili, međutim, vi ste zatim predložili da bi to moglo biti korisno. Mi smo ih pripremili i mi to možemo dati na raspolaganje prijateljima Suda i optuženom. Mi možemo prihvatiti njihove komentare ili ispravke, dakle, u tom trenutku možda ćemo videti gde postoje nedostaci u našim dokazima i onda ćemo moći ostatak dokaza uvrstiti u spis, i tada ćemo verovatno zatražiti produženje roka, onako produženje roka koje bi moglo obuhvatiti sve preostale svedoke koje mi smatramo važnim za ovaj predmet. Dakle, bićemo u toj situaciji nakon što smo učinili sve što možemo da u spisu imamo najveću moguću količinu dokaza. Budući da je veći prioritet, ili da Veće smatra da ono ima veći prioritet, na kraju ćemo priložiti dodatnu molbu, odnosno zahtev da nam se odobri produženje. Nadamo se, ako stvari budu išle dobro, da nećemo uopšte morati postavljati takav zahtev. To zavisi od toga kakva će situacija biti tada. Međutim, sve je, dakle, to sada jedno otvoreno, transparentno objašnjenje naših namera, odnosno mojih predloga za vođenje ovog predmeta. Isti postupak možemo, zatim, primeniti za Hrvatsku i Bosnu. Ja uopšte ne oklevam, niti sam oklevao prilikom donošenja odluke da za ovaj predmet prvo moramo

izvoditi dokaze o zločinima. Ako ni zbog čega drugog, već zbog proceduralnih problema koje treba razrešiti, jer radi se o mnogim pitanjima. Prema tome, ukoliko izjave o zločinima stavimo na kraju, to bi moglo biti prekasno imajući u vidu poteškoće sa kojima smo suočeni. Prema tome, za Hrvatsku i Bosnu verovatno ćemo dokaze o zločinima izvoditi kasnije, a druge dokaze ranije. No, u svakom slučaju za svaki segment ovog predmeta, kada dođemo do kraja dodeljenog roka, videćemo koje dokaze nismo uspeli izvesti i zatim ćemo doneti odluku o tome da li ćemo tražiti neko produženje roka ili ne. Za Bosnu, kao što Veće dobro zna, već postoje mehanizmi za smanjenje potrebnog vremena i vi znate šta ćemo morati dokazivati u potpunosti. Isto tako znate da postoje i drugi mehanizmi za vremenske uštede o kojima mi razmišljamo i to ne samo za ovo suđenje, nego za sva bosanska suđenja uključujući i suđenje Krajišniku i Plavšićkoj. I, naravno, za Bosnu imamo i druge mehanizme ukoliko putem pravila 92bis budemo mogli uvrstiti dokaze iz drugih predmeta koji se odnose na Bosnu. To su mogućnosti koje se ne pružaju ovom kosovskom segmentu ili u vrlo maloj meri u hrvatskom. Dakle, nadam se da će biti od pomoći da to unapred znate. Mi ćemo tokom sedmice nastaviti sa svedocima 92bis, a onda ćemo verovatno sledeće sedmice, ja ne znam tačno koliko ćemo brzo druge svedoke uspeti ovamo dovesti, mi ćemo onda sledeće nedelje izmeniti naše prioritete.

SUDIJA MEJ: Dva pitanja se pokreću u vezi sa rasporedom. U ovom trenutku imate nalog za 19 svedoka, tako da ako želite da to proširite morate da podnesete zahtev da se to uradi. Što pre to uradite, bolje za vas, da bismo znali koliko svedoka pripremate. Drugo, kada se pogleda raspored za leto, ono što smo mi imali na umu je sledeće. Vi ste rekli da ćete pozivati svedoke u julu, one koji dokazuju postojanje veze. Mi se nadamo da ćete do tada već da završite i Kosovo, ali mislimo da i optuženi i Veće treba da imaju barem još dve sedmice letnje pauze, da bi mogli da se pripreme za sledeći deo suđenja, tako da smo imali na umu da pravimo pauzu u ovom suđenju 19. jula, tako da tu ostavljamo još jednu ekstra sedmicu pre nego što počnemo, odnosno dve sedmice.

TUŽILAC NAJS: To je vrlo korisno znati jer naše procene u vezi s tim koliko dugo će nam trebati za svedoke pravljene su na proceni da bi 19. juli trebalo da bude rok do kojeg treba da izvedemo dokaze na jedan ili drugi način. Verovatno pre nego što uvedemo svedoke koji će povezivati optužnice međusobno, odnosno jednu optužnicu sa sledećom optužnicom, mi ćemo imati na umu taj datum da završimo sa ostatkom postupka i da pozovemo ostale svedoke, odnosno da rasporedimo pozivanje tih ostalih svedoka na taj način da bismo mogli da zadovoljimo rokove i ako bude neophodno da podnesemo zahtev za preostale svedoke. Veće se verovatno seća da je Tužilaštvo, koliko se ja sećam, uvek predviđalo da će suđenje po optužnici za Kosovo trajati duže nego što je vreme koje nam je sada na raspolaganju, od februara do jula, čak i bez unakrsnog ispitivanja koje sad uzima mnogo više vremena nego što smo mi očekivali. Veće se, takođe, seća načina i postupka do sada, jer je optuženi uzimao oko 50% sudskog vremena, dok je nama ostajalo oko 45% vremena, ali to je naravno nešto što je pitanje konkretnih podataka.

SUDIJA MEJ: Ima još jedno pitanje koje želim da pokrenem, a to je izveštaj OEBS-a. Bilo bi nam korisno kada bismo dobili taj izveštaj što pre. Da li imamo kopije tog izveštaja?

TUŽILAC NAJS: Dobićete ga u pauzi verovatno. Ja sam u stvari planirao da pozovem svedoka koji bi svedočio o metodologiji pravljenja tog izveštaja, ona je već obaveštena i ona će doći. Dakle, mi ćemo nju pozvati, a ako nam bude dozvoljeno da pozovemo dodatne svedoke, mogli bismo da objasnimo i metodologiju pravljenja tog izveštaja. A ovi izveštaji će biti na raspolaganju posle pauze.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Dobro, onda ćemo imati taj izveštaj na raspolaganju čim bude spreman, a da li imate svedoka u međuvremenu? Da, kao što ste shvatili mi danas ne donosimo nikakvu odluku o ovoj

fazi, ne donosimo nikakvu odluku o budućnosti ovog postupka o uvođenju dokaza. Mi smo jednostavno saslušali Tužilaštvo koje je iznelo svoje planove i mi ćemo razmotriti te planove i na koji način oni utiču na ovaj postupak. Dakle, nije doneta nikakva odluka niti je traženo da odluka bude data.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja razumem da niste doneli odluku, ali pretpostavljam da za donošenje odluke neće biti suviše ako ja kažem nekoliko reči o onome što smo čuli da je maločas govorio gospodin Najs. Naime, prvo pitanje koje se odnosi na pismene izjave. On je sam objasnio da se pismene izjave upotrebljavaju u predmetima koji nisu krivični. Meni je drago da to čujem jer ja inače tvrdim da ovo nije krivični nego politički predmet, pa čak, dakle, nije ni sudski predmet u smislu prava i suđenja. Ali pošto ga vi tretirate kao krivični, onda pretpostavljam da je potpuno neprihvatljivo da se uvodi praksa koja za tu vrstu razmatranja i tu vrstu predmeta nije nigde primenjena. Uostalom, kao što ste više puta naglasili, ja i nisam stručnjak za ta pitanja, ali usput, u pauzi, pitao sam gospodina Keja, koji je istaknuti engleski advokat, da li ta praksa postoji u anglosaksonskom pravu. Odgovorio je ne! Verovatno to zna i ova druga strana i mislim da ta vrsta nametanja ideja o primeni takvih pravila...

SUDIJA MEJ: Mora da je došlo do nesporazuma, gospodine Miloševiću, jer u engleskom pravu, u krivičnim predmetima, pisane izjave se mogu prihvatiti kao dokazi u određenim okolnostima. I to se odnosi na veliki broj primera iz sudske prakse gde se prihvataju pisane izjave. Pravo pitanje u predmetu ovakve vrste, pitanje koje ćemo morati da razmatramo kada na red dođe izvođenje vaših dokaza, dakle pravo pitanje je da li postoje sporni stavovi u takvim izjavama i treba li dozvoliti unakrsno ispitivanje koje bi se bavilo tim spornim pitanjima. Dakle, to je pitanje na koje moramo da damo odgovor, jer ako nema u tim izjavama ništa što je sporno, zašto se onda te izjave ne bi vodile kao dokazi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ovde je sve sporno što ova tužba iznosi, ali upravo ovo nastojanje da se pređe sa svedoka redovnih na ovu vrstu svedoka neka je vrsta slabosti i otkriva, rekao bih, recept gospodina Najsa ili te njegove strane da izbegne slabosti koje su se pokazale kod čitavog niza svedoka u njegovom glavnom ispitivanju, da ih učini neranjivim, da ih veže za pismene izjave, čije se poreklo ne može tačno identifikovati i da onda na taj način administrativno i papirološki reši ustanovljavanje navodnih činjenica koje želi da ustanovi. Posebno želim da vas upozorim da je on maločas ovu glavnu prevaru koja se zove Račak najavio kao predmet koji će dokazivati na osnovu objedinjenih svedoka i na osnovu nekakvih ekspertskih mišljenja, to znači na osnovu svedoka koji ništa sami ne znaju, ali su skupljali tuđe iskaze, odnosno na osnovu iskaza njegovih sopstvenih činovnika.

SUDIJA MEJ: Prekinuću vas jer je on jednostavno izjavio da će on podneti zahtev da to uradi. Mi nismo ni videli taj zahtev niti smo doneli odluku o tome, i nema svrhe da sada o tome dalje raspravljamo i da trošimo vreme. Mi ćemo se time baviti kad se podnesak uloži i onda kada budemo videli kakav je to podnesak, onda ćemo doneti odluku o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Čuo sam ovde objašnjenje da ću dobiti sve informacije i svedoke na engleskom jeziku, što odbijam. Ako je to način da se onemogući normalno funkcionisanje mojih saradnika i u svakom slučaju podobniji način informisanja, onda je to potpuno neprihvatljivo. Dužan je da mi daje papire na mom jeziku i ne mogu da prihvatim drugačije. I neću da prihvatim. To vas obaveštavam unapred. Iz dobre volje sam uzeo da čitam sad ove izjave ovih na engleskom jer ni meni nije u interesu da ovo traje predugo, ali to što su oni dužni da dostave moraju dostaviti na srpskom jeziku.

SUDIJA MEJ: To je pitanje o kome ćemo morati da donosimo odluku razmatrajući svaki slučaj. Danas radimo od 9.00 do 13.45, dakle, normalno radno vreme od 9 sati. Gospodine Vladimirov,

budući da se bavimo proceduralnim pitanjima da li vi želite nešto da dodate?

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV: Ne u ovoj fazi. Mi ćemo se baviti tim pitanjima kada dođe do konkretnih predloga.

SUDIJA MEJ: Molim da pristupi svedok. Gospodine Najs, nije uključio mikrofon. Molim da svedok da svečanu izjavu.

SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvinjavam se što ste čekali, mi smo se bavili nekim proceduralnim pitanjima. Molim vas sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC ROMANO

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Hoti, sa vama su predstavnici Tužilaštva razgovarali 18. i 19. maja 1999. godine, da li je to tačno? Imamo problema sa prevodom. Da li nas sada čujete?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Imam problem s prevodom. Ne čuje se.

SUDIJA MEJ: Da li nas sada čujete?

SVEDOK HOTI: Da, bolje je.

SUDIJA MEJ: Molim vas puno ime i prezime ovog svedoka.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ali Hoti (Ali Hoti).

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ne čujem prevod. Sada je bolje, sada je u redu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Hoti, za zapisnik, vaše puno ime je Ali Hoti?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da, zovem se Ali Hoti.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: S vama su razgovarali predstavnici Tužilaštva 18. i 19. maja 2001. godine?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da, tačno je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I u to vreme vi ste dali izjavu?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: 3. februara 2002. godine, vi ste bili na sastanku sa predstavnikom Tužilaštva i tada ste dobili kopiju na albanskom jeziku, imali ste mogućnosti da je pogledate i utvrdite da li je verodostojna?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO: Sada bih želela da zvanično uvedemo ovu izjavu kao dokazni materijal.

SUDIJA MEJ: Da, molim da dobijemo broj dokaznog materijala.

sekretar: Ovo je dokazni materijal br. 105.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Hoti, gde ste rođeni?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Rođen sam u Velikoj Kruši (Krusha e Madhe), 6. aprila 1961. godine.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste oženjeni?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li imate dece?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da, imam četvoro dece.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Šta ste po zanimanju?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ja sam doktor.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste ceo život živeli u Velikoj Kruši?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da. Ceo život sam živio u Velikoj Kruši.

TUŽILAC ROMANO: Hvala, gospodine Hoti. Ja ću izneti sažetak svedočenja ovog svedoka. Svedok opisuje napad na selo Velika Kruša, gde je živio 25. marta 1999. godine. Video je da je selo opkoljeno srpskim trupama. Video je oklopna vozila, tenkove, "prage", kako prilaze selu. Selo je granatirano. Policajci i paravojnici su pljačkali imovinu. Njegova vlastita kuća kao i kuće u okolnim selima su spaljene i uništene. Potom opisuje da je njegova porodica krenula iz sela tog dana i krenula prema brdu koje je istočno od sela, krenula u pravcu Nogavca (Nagač), drugog sela. Nakon što je napustio selo i ostalo stanovništvo je napustilo selo. Stanovništvo je krenulo u različitim pravcima. Pristigavši u jednu dolinu, svedok je video oko 20.000 ljudi izbeglica iz drugih sela zajedno. Zatim opisuje da su im srpski policajci i vojnici naredili da se vrate u selo Nogavac, gde su ih rasporedili po kućama i tu su ostali nekoliko dana. Tokom boravka u Nogavcu 28. marta 1999. godine, svedoku i njegovoj porodici je iznuđen novac uz pretnju oružjem. Čuo je i od drugih izbeglica u selu da su se dešavali i drugi incidenti. Jedan od njih, Mehmet Krasnići (Mehmet Krasniqi) i još 109 drugih muškaraca su spaljeni. To su učinili srpski policajci i paravojne snage. 1. aprila 1999. godine svedok kaže da je Nogavac bombardovan iz aviona i on misli da su to bili srpski avioni. Kaže da je video mnogo leševa na ulicama. 2. aprila 1999. godine priključio se konvoju kosovskih Albanaca koji se uputio ka Albaniji. Usput su ih srpski vojnici ponižavali, a na granici su im oduzeli dokumente. Prilikom oduzimanja dokumenata, rekli su im: "Kosovo pripada Srbiji. Idite u Albaniju, tamo pripadate. Niste više građani Jugoslavije. Ne vraćajte se više nikada."

SUDIJA MEJ: Pomozite nam samo kada je reč o opštini. Gospodine Hoti, u kojoj opštini živite?

SVEDOK HOTI: U opštini Orahovac (Rahovec).

SUDIJA MEJ: Hvala.

TUŽILAC ROMANO: Nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vaše selo je neposredno uz sela Bela Crkva, Celine, Zrze (Xrxe), je li tako?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ne razumem prevod dobro. Sad je u redu. Da, blizu je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, onda se dalje nadovezuju sela Mala Kruša, Pirine, Medveđa, Samodreža, Studenčane, Zočište (Zozishte)?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ne, to nije tačno. Mala Kruša i Klina (Kline) jesu blizu, ali Zočište je na potpuno drugoj strani i udaljeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a ova ostala?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ostala da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je u svim ovim selima koja sam naveo bilo značajno prisustvo OVK i da su sve vreme bile velike tenzije, da je bilo mnogo kidnapovanja, ubistava i drugih zločina, prebijanja ljudi i tako dalje od strane OVK? Da li vam je to poznato?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Znam da je OVK bila prisutna, ali ne u selu u kojem smo mi bili, tu je bilo puno seljana i izbeglica. OVK je koristila za svoje baze lokacije izvan sela, a u samom selu nije bilo nikakve aktivnosti OVK niti u selima koja ste vi pomenuli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A znate, vi ste malopre odgovorili na pitanje gospodina Meja da ste u opštini Orahovac, kao lekar, imali svoju kliniku u Velikoj Kruši, a logično je da znate šta se dešavalo u okolnim selima i u vašoj opštini. Orahovac je mala opština, je li tako?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da, odgovoriću na to pitanje. Ja jesam bio doktor, ali vi i organi vaše vlasti mi nikada niste dali dozvolu za rad, nikada nisam radio u državnim bolnicama ili ambulanta-ma. Imao sam svoju vlastitu praksu i lečio sam stanovništvo u selu i okolnim selima kako god sam mogao, a pri tome nisam imao dozvolu vaših organa vlasti, i takođe mi je bilo ograničeno kretanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, iz ovoga što ste rekli jasno je da ste držali ambulantu i lečili stanovništvo po okolnim selima, znači, na širem području na kojem ste živeli u opštini Orahovac. Da li, prema tome, može da se smatra da vi znate za događaje na terenu na kome ste radili i lečili stanovništvo?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da ponovim, ja sam lečio ljude iz Velike Kruše, Male Kruše, Nogavca i Celine, a ne iz ostalih okolnih sela jer ljudi nisu dolazili u moju ambulantu zato što su išli drugde. U ta četiri sela, ja sam bio doktor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde ste završili medicinski fakultet?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: U Prištini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste završili medicinski fakultet?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Diplomirao sam 1994. godine nakon što je zatvoren Univerzitet u Prištini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Meni nije jasan ovaj odgovor. Vi ste završili 1994. godine, Medicinski fakultet u Prištini. Da li ste to rekli?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da, srpska vlada zatvorila je Medicinski fakultet 1992. godine, i ja tada nisam uspeo završiti moju

završnu godinu. Zato sam se upisao na naš vlastiti Univerzitet koji smo mi otvorili bez vaše dozvole i diplomirao sam na Univerzitetu Kosova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde ste to diplomirali na Univerzitetu Kosova, u Prištini?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Već sam jednom rekao, ali ponoviću ako treba, u Prištini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vi znate da je sve vreme o kome vi govorite funkcionisao Medicinski fakultet u Prištini i da su mnogi studenti studirali na Medicinskom fakultetu u Prištini? Da li vam je poznato to?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Znam to veoma dobro, ali znam isto tako da je Medicinski fakultet funkcionisao samo za Srbe sa Kosova, ne i za Albance.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali na tom Medicinskom fakultetu Univerziteta u Prištini, za koji tvrdite da je funkcionisao za Srbe, školovani su i Albanci, zar ne?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ne, nakon zatvaranja fakulteta mi smo studirali na drugim lokacijama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, objasnite je li fakultet zatvoren ili su na njemu samo studirali Srbi. Ne razumem šta tvrdite. Da li tvrdite, dakle, da na Univerzitetu u Prištini nije više postojao Medicinski fakultet ili tvrdite da je postojao Medicinski fakultet, ali da Albanci na njemu nisu studirali? Šta od toga tvrdite?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Nisam rekao da Medicinski fakultet nije postojao. Rekao sam da je fakultet u Prištini postojao samo za srpske studente, zato jer su Albanci izbačeni i profesori i studenti, i mi smo otvorili naš novi vlastiti fakultet na jednoj drugoj lokaciji. A fakultet o kojem vi govorite, tamo su studirali samo Srbi, ne i Albanci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi da li vi tvrdite da je Albancima bilo zabranjeno da se upišu na taj fakultet ili da budem blaži, da li se Albanci nisu mogli upisati na Medicinski fakultet Univerziteta u Prištini?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Na prištinskom Medicinskom fakultetu nakon što ga je vaša Vlada zatvorila studirali su samo Albanci koji su pristali da govore i studiraju na srpskom, a ne na albanskom. Dakle, samo tim Albancima bilo je dozvoljeno da studiraju na vašem fakultetu.

SUDIJA MEJ: Već je isteklo vreme za pauzu. Gospodine Hoti, molim vas da sada, kad budemo na pauzi, imate na umu da ni sa kim ne smete razgovarati o vašem svedočenju. To se odnosi i na pripadnike Tužilaštva. Gospodine Miloševiću, mi smo se informisali kod naše službe za komunikaciju o vašem problemu sa telefonom. Po svemu sudeći problem je u spoljnoj vezi sa Beogradom i to je van kontrole ovoga Suda. Naša služba za komunikacije nije u ovom trenutku u mogućnosti da proceni kada će linija biti osposobljena. To je dakle odgovor. 20 minuta pauze.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine Rajnefeld, dobili smo kopije izveštaja OEBS-a.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, to su kopije koje imamo ovde na raspolaganju, i nadamo se da će one biti od pomoći Veću.

SUDIJA MEJ: Optuženi takođe ima kopiju, pretpostavljam. Ako je nema, morate i njemu dati.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, mislim da je i on dobio kopiju, ali proveriću kako bih bio apsolutno siguran. Da, evo on ima kopiju. Evo, on sam pokazuje. U redu.

SUDIJA MEJ: Dobro, molim dokazni broj.

sekretar: Dokazni materijal broj 106.

SUDIJA MEJ: Hvala. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hteo bi prethodno samo da mi date jedno razjašnjenje. Ja sam nastojao da skratim unakrsno ispitivanje prethodnog svedoka, da bih ostavio više vremena za ovog svedoka, jer svi svedoci nisu isti. Da li ja mogu da računam na to vreme ili ne?

SUDIJA MEJ: Dobro, videćemo kako napredujemo, pa kad vam istekne ovo vreme, onda ćemo to razmotriti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Drugo, telefon ne radi ni sa Hagom, a ne samo sa Jugoslavijom. Dobijam odgovor da linija nije odobrena.

SUDIJA MEJ: Razmotrićemo to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da nastavimo. Sad smo došli donekle do činjenica, dakle, postojao je Medicinski fakultet prištinskog Univerziteta i kako vi kažete, na njemu su studirali osim Srba samo oni Albanci koji su prihvatili da slušaju nastavu na srpskom jeziku. Da li je to tačno?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Već sam to objasnio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nije bilo ograničenja Albancima da studiraju medicinu na Univerzitetu u Prištini. Da li je tako ili nije?

SUDIJA MEJ: Rekao je da su oni morali pristati na srpski nastavni program. Ako sam to dobro shvatio.

SVEDOK HOTI: Da, tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to je nastavni program koji važi u celoj zemlji. Da li vam je poznato da se inače diplome jugoslovenskih medicinskih fakulteta vrlo lako nostrifikuju u svim zemljama upravo zbog takvog programa?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Znam za to. Međutim, te diplome bile su prihvaćene i dok su tamo bili profesori Albanci. Uklanjanjem tih profesora sa fakulteta nama je uskraćeno pravo da studiramo na albanskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je vama poznato da je na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Prištini bilo i profesora Albanaca?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da, tu i tamo je poneko ostao. Ja ne kažem da nije bilo baš nijednog. Međutim, to su bili oni koji su pristali da predaju i pišu izveštaje na srpskom, a ne na albanskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to znači da albanski profesori nisu izbačeni sa fakulteta?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Već sam to objasnio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa odgovorite mi na direktno pitanje, da li su profesori Albanci izbačeni sa fakulteta ili nisu izbačeni sa fakulteta?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Velika većina predavača je izbačena sa Univerziteta, osim jednog ili dvojice koji su pristali raditi pod uslovima koje sam maločas opisao.

SUDIJA MEJ: Proveli smo 15 minuta na ovoj temi, a to nije ključni deo njegovog svedočenja. Ključni deo njegovog svedočenja je ono što se dogodilo u njegovom selu. Predlažem da pređete na sledeću temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, onda ću prvo da pređem na najuži deo te teme, ali mislim da je ovo bilo važno iz razloga da je ta tvrdnja tačna, značilo bi da su ljudska prava Albanaca bila ugrožena. Kao što ste videli nisu bila, mogli su i da studiraju i da predaju.

SUDIJA MEJ: Čuli smo iskaz o tome, nemojte ponovo kroz to prolaziti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svojoj izjavi govorili ste o ranjenom dečaku. Vi niste bili prisutni kada su ga ranili? Je li tako ili nije?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: U trenutku kad je pucano, ja sam bio kod kuće. Međutim, on je unet u dvorište, izašao sam i pružio mu prvu pomoć.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste bili prisutni kada je pucano u njega? Vi niste bili, je li tako?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorili ste o navodnim ubistvima s druge strane Velike Kruše, vi to takođe niste videli, zar ne?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Mogu posvedočiti da je u Velikoj Kruši ubijena 241 osoba. 206 ih je bilo iz Velike Kruše, a 35 su bile izbeglice koje su došle iz drugih sela. 171 leš je pokopan. Za njih 86 je utvrđen identitet, a ostali su i dalje neidentifikovani, zato jer su spaljeni i pronađene su samo kosti. Ima još 120 drugih za koje ni do današnjeg dana nismo uspeli saznati bilo kakve informacije, ne znamo jesu li živi, ili su mrtvi. Oni se još vode kao nestali i vi morate biti odgovorni za to što se dogodilo tim ljudima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je drugo pitanje. Moje je pitanje bilo da li ste ta navodna ubistva s druge strane Velike Kruše videli, ili možda niste videli?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Nisam mogao videti sve u isto vreme, jer ne mogu biti sveprisutan.

SUDIJA MEJ: Gospodine Hoti, ako niste videli, samo recite da to niste videli.

SVEDOK HOTI: Video sam ono što sam opisao u mojoj izjavi, ali nisam video sve.

SUDIJA MEJ: Da li ste prisustvovali sahranama ovih ljudi koje ste spomenuli?

SVEDOK HOTI: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorili ste i o tome šta se desilo Fahredinu Hotiju (Fahredin Hoti), a ni to niste videli. Je li tako ili ne? Možete da odgovorite sa "da" ili "ne"?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ne mogu odgovoriti sa "da" ili "ne" zato jer je on bio lekar i ubijen je u prisustvu članova svoje porodice. Ja mogu reći da je moj rođak i kolega. On je ubijen u prisustvu članova njegove porodice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali vi ni to niste videli?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Nisam video samo ubistvo, ali bio sam na njegovoj sahrani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorili ste o događaju u Maloj Kruši i to u vezi Mehmetija Krasnićija (Mehmeti Krasniqi), ni to niste videli, zar ne?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ja sam to jako dobro objasnio u mojoj izjavi. Ja nisam bio tamo prisutan, ali nakon što je Mehmet Krasnići otišao sa mesta gde je 117 ljudi ubijeno i spaljeno, on se obratio meni za pomoć, to stoji u mojoj izjavi, i opis događaja koji stoji u mojoj izjavi je njegov.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nije vaš?

SUDIJA MEJ: U kakvom stanju je bio Mehmet Krasnići kada je došao kod vas?

SVEDOK HOTI: Mehmet Krasnići došao je u selo Nogavac da zatraži pomoć jer je bio ozbiljno povređen. Imao je opekotine po celom telu. Njegova odeća još uvek je bila natopljena krvlju ljudi koji su pali na njega. Bio je ozbiljno opečen i imali smo mnogo poteškoća da mu skinemo odeću sa tela, toliko je bio spaljen, i

njegovo lice je bilo opečeno. Pokušali smo pokriti njegove noge drugom odećom, međutim, kad smo pokušali skinuti odeću, sa odećom se skidalo i meso. Toliko su mu bile teške opekotine.

SUDIJA MEJ: Šta je rekao da se dogodilo?

SVEDOK HOTI: Detaljno nam je opisao, nakon što sam mu pružio prvu pomoć, da su u Maloj Kruši srpske snage zajedno sa njemu poznatim lokalnim Srbima okupili sve muškarce koji su bili dostupni i zatvorili ih u kuću porodice Batuša (Batusha). Potom su doneli slamu i suhu kukuruzovinu i pucali na ljude. Ljudi su popadali, dvojica su pala na Mehmeta i ležao je ispod njih. Zatim su zapalili vatru i zapalili ubijene i ranjene. Mehmet mi je rekao da je nakon izvesnog vremena, usled dima u prostoriji, povratio svest, ustao, uverio se da u blizini nema drugih preživelih, izašao kroz prozor, pobjegao preko polja i došao do Nogavca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorili ste i o slučaju Selami Elšanija (Selami Elshani) iz Retimlje (Reti), ni to niste videli, je li tako?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Selami je bio povređen opekotinama na drugom mestu u Maloj Kruši, gde su srpske snage razdvojile 17 ljudi od ostalih seljaka i zatvorili ih u jednu sobu i zatim učinili isto što su učinili i u Velikoj Kruši. Na sreću, Selami nije bio pogođen metkom. Bio je opečen, iako su njegove opekotine bile mnogo teže od Mehmetovih. Nakon izvesnog vremena, on se osvestio i došao u Nogavac gde su se nalazile druge izbeglice i zatražio pomoć. Ja sam mu pružio pomoć koju sam mogao. Ali, on je bio u mnogo gorem stanju od Mehmetija, bio je gotovo u potpunosti spaljen. Sve što sam ja rekao, jeste ono što je rekao Selami.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, moje pitanje je bilo da li ste vi to videli li ne? Dakle, vi to niste videli. Vi govorite...

SUDIJA MEJ: On ni u jednom slučaju nije rekao da je to video. Ispričao je ono što mu je rečeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa upravo sam to hteo da konstatujem, ovde sam nabrojao sedam, osam slučajeva kojima, očigledno, niste očevidac. Dalje, govorite o Celinama i crkvi, ali ni to niste vi videli. Je li tako ili nije?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Odgovoriću vam na ovaj način ako mi to Sud dozvoli. Svi ti ljudi koji su se zatekli na licu mesta, svi su oni bili ubijeni. Oni koji su zarobljeni na mestu zločina, svi su oni izgubili život. Zato niko o tome ne može neposredno svedočiti.

SUDIJA MEJ: Šta vam je rečeno, šta se dogodilo u Celini?

SVEDOK HOTI: Mi smo se sklonili kod rođaka u kvartu Prroni i Cilave u Nogavcu. Čuli smo pucnje, zvuke bombi, videli dim kako se diže iz pravca Celina. Niko nam ništa nije rekao, međutim, shvatili smo da se događa nešto veliko. Nakon Celine srpske snage su došle do Nogavca, spalile su deo Nogavca, ali ne celo selo. Prošli su kroz naše selo dolinom i otišli u Veliku Krušu, nadzirući obe Kruše jer Nogavac gleda na obe. U to vreme počeo je padati mrak, a srpske snage obično ne operišu noću, već prestaju sa akcijom tokom noći, osim tu i tamo sporadičnom vatrom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli u izjavi da su vojnici palili kuće pištoljima. Da li ste to videli, da pale kuće pištoljima?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da, video sam sa izvesne udaljenosti. Iz onog dela odakle se mogla videti cela aktivnost. Kao što sam rekao, nakon što su opljačkali selo, pucali su iz pištolja na kuću i kuća je odmah planula.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nakon ovih navoda ja bih sad želeo da vam pročitam ono što ste vi lično videli. Kako takođe nemam, čitaću ono što imam na engleskom...

SUDIJA MEJ: Na kojoj je stranici to što čitate, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Strana sedam, od druge trećine. "1. aprila 1999. godine, odigrao se najstravičniji dan za ljude koji su bili toga dana u Nogavcu. Nogavac je bombardovan rano ujutru. Bio je to pravi pakao. Toga jutra dok sam spavao, oko dva sata ujutru probudio me zvuk aviona. Zbog snažne buke, pretpostavio sam da je veoma blizu sela. Nedugo potom, čuo sam i snažnu detonaciju. Prozori kuće u kojoj sam boravio su se razbili i komadi tavanice su počeli padati. Jedna žena je ranjena. Pružio sam joj prvu pomoć, zaustavio krvarenje. Ljudi iz sela pozvali su me da pomognem ranjenima. Kad sam izašao, video sam da kuće gore i čuo sam ljude kako vrište. Na putu kroz selo naišao sam na ranjene, unakažene, ruke i noge su bile odsečene. U prvoj kući u kojoj sam se zaustavio ranjena su petorica muškaraca. Jedan od njih je imao posekotine na leđima i videla su se polomljena rebra. Drugi je imao posekotinu na čelu, sledećem je, opet, slomljena ruka jer je deo zida pao na njega. Na dvojicu drugih takođe su pali zidovi, imali su problema sa disanjem. Poginuo je Gaši Sinan (Gashi Sinan), otac onoga kome je bilo posečeno čelo. Kuća u kojoj su oni boravili bila je kuća Sinana Gašija. Pružio sam im prvu pomoć uz malo lekova i nastavio da vidim kome još mogu pomoći. Video sam dvogodišnje dete kome je raznesena noga. Video sam muškarca od 40 do 50 godina razmrskane glave i prosutog mozga. Čuo sam krike iz obližnje kuće, čim sam pristigao tamo video sam da je pala tavanica. Rekli su mi da je 20 ljudi zarobljeno pod njom. Prišavši bliže, shvatio sam da ima preživelih jer su se još čuli krici. Ljudi u mojoj okolini su takođe vrištali. Kako bi bilo potrebno više sati da ih iskopamo, to je bilo neizvodljivo, s obzirom da su prestravljeni ljudi želeli da napuste selo što pre. Strahovali su od naknadnog bombardovanja. Seli su u automobile i napustili Nogavac. Onih 20 ljudi, zatrpanih u kući, moralo je biti ostavljeno da umre." Dakle, vi opisujete bombardovanje, što je nesporno iz ove vaše izjave. Da li je vama jasno da srpski avioni nisu bombardovali, da je ovo bilo NATO bombardovanje?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Moramo tu nešto razjasniti. Nema potrebe da ponovo prolazimo kroz ono što sam ja već opisao. Sve to stoji u mojoj izjavi. Rekao sam da smo spavali na početku, da je

to bilo noću i tada smo se već privikli na zvuk aviona NATO-pakta, bombardovanje je trajalo već deset dana. Avioni NATO-pakta obično bi leteli na velikoj visini. Nikada ranije nismo čuli tako snažan zvuk uz takvu jeku. U Nogavcu su avioni leteli veoma nisko. Za razliku od NATO-pakta, avion je prvo otišao sve do planine Paštrik (Pashtrik), a zatim je na putu natrag započeo bombardovanje. Kasnije su pronađeni komadići bombi sa ćirilničnim napisima. To pokazuje da su to bili vaši avioni, a ne avioni NATO-pakta. Ja sam u potpunosti uveren da nas je vaša policija namerno držala danima u Nogavcu gde je samo nekoliko kuća ostalo netaknuto. Bilo je kuća u kojima je bilo 300 ljudi. Prema tome, možete samo zamisliti u kakvom su se, u kakvoj su situaciji oni živeli u kući. Vaše snage su nas namerno zadržale na tom mestu iz tog veoma jednostavnog razloga. Oni su želeli pokazati da će se tu raditi o grešci NATO-pakta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakve su bile namere snaga, to može da bude pretpostavka, ali da li vi znate da naši avioni zbog ogromne premoći u vazduhu tu uopšte nisu leteli? Da li je to vama poznato?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ja sam ukazao na razliku između NATO aviona koji su već deset dana nadletali i nismo ih videli. A videli smo te noći drugi avion koji je leteo vrlo nisko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali da li vi razumete to što vam se prevodi, da je vrlo proverljivo i jasno da naši avioni tu uopšte nisu leteli, pa vas nisu mogli bombardovati?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Pre svega, molim sudije da me optuženi ne vređa jer ja razumem maternji jezik jako dobro. Da li su avioni leteli ili nisu, ja nisam u vojsci i ja ne mogu to da kažem, to su vaši avioni i ja mogu ovde da kažem samo ono što sam čuo i šta sam video.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa nesumnjivo je da ste videli bombardovanje, samo u tome i jeste pitanje, da li vi shvatate da je to bilo NATO bombardovanje, a ne bombardovanje...

SUDIJA MEJ: Svedok Hoti je svedočio o tome. Gospodine Hoti, nema potrebe da odgovorite na ovo pitanje. On je već svedočio o tome, rekao je šta je video i šta je čuo i ne može ništa više o tome da kaže. Ako vi imate suprotne dokaze, vi možete da iznesete te dokaze kada za to dođe trenutak, ali nema potrebe da raspravljate sa ovim svedokom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je jasno da su ti avioni upotrebljavali zapaljiva sredstva iz ovoga što vi tvrdite, jer ste rekli da su mnoge kuće gorele?

SUDIJA MEJ: Možete li odgovoriti na to pitanje ili ne?

SVEDOK HOTI: Pokušaću vrlo kratko. Na početku rekao sam, nakon bombardovanja nađeni su komadi raketa na kojima je bilo nešto ispisano ćirilicom. Prema tome, ne mogu da zamislim da je NATO naručio od Srba nešto ispisivano ćirilicom. Po tome ja zaključujem da to nije bilo NATO bombardovanje.

SUDIJA MEJ: Na osnovu onoga što ste videli, da li možete da nam pomognete u odgovoru na pitanje da li su korišćene zapaljive rakete ili ne?

SVEDOK HOTI: Bilo je dva sata ujutru, svi smo bili u kućama, a ne napolju. Možete samo da zamislite kakvom brzinom su preletali avioni. Dakle, ja nisam u situaciji da tako nešto znam u vezi te noći u tom konkretnom trenutku. Mislim da se kuće nisu mogle srušiti samo plamenom, morala je biti neka eksplozivna naprava, a dosta kuća je srušeno do temelja.

SUDIJA ROBINSON: Ostaci raketa na kojima je bilo ćirilično pismo, da li ste to videli ili vam je rečeno?

SVEDOK HOTI: Rekao sam da je to nađeno kasnije i predato nadležnima, ne znam kome tačno, ali znam, to sam čuo od ljudi koji

su mi to ispričali da je to predato međunarodnim predstavnicima da to provere.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi tvrdite da su upotrebljena razorna i zapaljiva sredstva?

SUDIJA MEJ: Svedok je već svedočio o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je možda to što ste maločas govorili o ljudima koji su pretpreli velike opekotine takođe bilo posledica bombardovanja, u kome su, pored razornih, upotrebljena i zapaljiva sredstva?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Još ranije kada sam govorio o ljudima koji su bili spaljeni u Maloj Kruši, to se desilo pre bombardovanja. Dakle, nekoliko dana pre bombardovanja bilo je 68 ljudi koji su spaljeni u Maloj Kruši pre bombardovanja. Prema tome, ja ne vidim nikakve sličnosti između ta dva događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vi verujete da je ovo bilo jedino bombardovanje ili je i pre toga bilo kakvo bombardovanje?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: U selima u blizini Male Kruše, Velike Kruše, Nogavca, to je bilo jedino bombardovanje i poslednje koje smo mi videli pre nego što smo otišli za Albaniju. Ne znam šta se desilo posle toga. To ne mogu da kažem, ali to je bilo prvo bombardovanje do tog dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A bombardovanje je počelo 24. marta 1999. godine. Mart ima 31 dan, znači to je bio deveti dan bombardovanja. Da li vam je to poznato?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: To je tačno, ali civili nisu nikada gađani. Tamo je bilo 20.000 ljudi, a do tada je bilo bombardovanje vaših snaga. Vaše snage su bile meta, a ne civilno stanovništvo. Znači sve do tog trenutka civilno stanovništvo nije bilo meta, do tog bombardovanja u Nogavcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali kao što vidite, ovde je bila meta civilno stanovništvo, a da li vam je poznato, da li su vam poznati drugi slučajevi, na primer bombardovanja kolona albanskih izbeglica koje je izvršio NATO?

SUDIJA MEJ: To je izvan raspona njegovog svedočenja. To nije pomenuto u njegovoj izjavi. Ono što on kaže jeste da je ovo prvo bombardovanje što se njega tiče.

SVEDOK HOTI: Časni Sude, bez obzira na sve, ako mi dozvoljavate, ja ću odgovoriti. Ja nisam to video, ali sam čuo da su srpske snage koristile civile kao živi štit.

SUDIJA MEJ: I to vodi u raspravu. Gospodine Miloševiću, izvolite nastavite, idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vi smatrate da je kolona albanskih izbeglica koju je NATO bombardovao bila...

SUDIJA MEJ: Ne, to nije relevantno kada je u pitanju ovaj svedok i ja moram da zaustavim taj pravac ispitivanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je jasno iz izjave ovog svedoka, bar ovo što on kaže, da je najtragičniji dan od svega što on u svojoj izjavi tvrdi upravo taj 1. april 1999. godine, kada se to bombardovanje dogodilo u dva sata ujutru?

SUDIJA MEJ: Nema potrebe da odgovarate na ovo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je jasno pored toga što naši avioni nisu leteli, da ste pre toga u izjavi objasnili veliko prisustvo vojske i policije na tom području? Je li tako?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da, rekao sam u svojoj izjavi da 25. aprila, dakle, noć nakon početka bombardovanja NATO-a, sela Mala Kruša, Velika Kruša, Celine, Nogavac i Bela Crkva su bila sa svih strana opkoljena i mi smo čuli da su to snage koje dolaze iz

Đakovice (Gjakove), Prizrena, Male Hoče (Hoce e Vogel) i čuli smo da smo sa svih strana opkoljeni policijskim i vojnim snagama.

SUDIJA MEJ: Greška u prevodu, trebalo bi da bude 25. mart, a ne 25. april.

SVEDOK HOTI: Izvinjavam se, to je moja greška.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko dugo su držale te snage vaše selo, i ta druga sela koja ste spomenuli, opkoljena tako kako vi tvrdite, koliko dana?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Rekao sam u svojoj izjavi da su se nakon te opsade i pucnjave u međuvremenu ljudi povukli iz Velike Kruše zato što je vrlo blizu puta, glavnog puta Prizren–Đakovica. I ranije sam rekao da su ove snage došle iz sela Celine prema Nogavcu, zatim prema Velikoj Kruši, a kako smo mi bili u koritu reke, u suvom koritu reke, mi smo mogli da vidimo šta se dešava. Međutim, sledećeg dana smo čuli od samih srpskih snaga da ne možemo da idemo u Veliku Krušu, jer su tamo jake vojne snage. Mi smo bili potpuno izolovani u kući sve do onog dana kada smo krenuli za Albaniju, tako da ne mogu da kažem šta se dešavalo posle toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sve vreme ste dakle bili izolovani od strane vojske i policije, odnosno ovoga što vi nazivate srpske snage?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Srpske snage su bile sve vreme na brdima oko nas. To sam i izjavio, a 28. marta 1999. godine su ušli u selo i opljačkali su nas. Vojnik ili policajac je došao do mene i rekao mi: "Mi smo na okolnim brdima." I time smo bili osujećeni u kretanju. Bili smo svesni da su tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni su vas, dakle, blokirali. A da li vam je osim ove činjenice da naši avioni nisu leteli palo na pamet da noću u dva sata i kad bi leteli, ne bi mogli da bombarduju teren na kome se nalaze i naše snage?

SUDIJA MEJ: On ne može odgovoriti na to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja se nadam da je potpuno jasno o kakvom se bombardovanju radi i bez toga.

SUDIJA MEJ: Vi ćete moći u odgovarajućem trenutku da iznesete svoje argumente.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je jedino selo sa većinskim srpskim stanovništvom u vašoj okolini bilo Velika Hoča (Hoca e Madhe), u vašoj opštini Orahovac?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da, Velika Hoča je zaista bila jedino selo u kojem je živelo većinsko srpsko stanovništvo, ali u tom selu je takođe bilo i najviše oružja i najviše policije i to znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je tokom leta 1998. godine u vašoj opštini bilo mnogo nasilja i da je, bar kako se može videti u izveštajima misije OEBS-a, u tom kraju vladala velika napetost, kako oni navode?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Postojala je napetost ne samo u ovim selima, već širom Kosova situacija je bila vrlo napeta, ali koliko ja znam, nije bilo nikakvih vojnih aktivnosti u odnosu na Veliku Hoču, nije bilo nikakvih aktivnosti OVK u odnosu na Veliku Hoču.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam za ovo područje vašeg sela, opštine Orahovac, vi kažete da znate i situaciju širom Kosova. Pretpostavljam da zato u opštini Orahovac znate još bolje situaciju. Je li tako?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Nisam govorio o situaciji na Kosovu. Rekao sam samo da je postojala napetost širom Kosova u to vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je u vašoj opštini, tokom februara 1999. godine, došlo ponovo do velikih sukoba između vojske i OVK?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: O kojem vremenskom periodu govorite? Možete li to ponoviti, molim vas?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo da ponovim. Tokom februara 1999. godine, znači neposredno pred događaje koje vi opisujete, ponovno sukobi između OVK i vojske?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Uz punu odgovornost mogu da kažem Sudu da u selima o kojima sam do sada govorio, to je Mala Kruša, Velika Kruša, Nogovac, Celine nije bilo nikakve vojne aktivnosti. Ono što se dešavalo na liniji fronta između vaših snaga i OVK, o tome ne mogu da govorim, ali o selima o kojima sam govorio mogu da kažem da nije bilo nikakvih vojnih operacija, nije bilo nikakvih provokacija nikakve vrste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ma ja govorim o vašoj opštini, dakle opštini u kojoj ste vi živeli. Pretpostavljam da kao građanin, lekar koji komunicira sa mnogo ljudi, znate situaciju u toj opštini. Orahovac je mala opština.

SUDIJA MEJ: Svedok je odgovorio da ne zna ni za kakvu aktivnost OVK u okolnim selima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa u ovoj knjizi koju ste maločas dobili upravo piše da je došlo do ponovnih sukoba u opštini Orahovac. Ali da idemo dalje.

SUDIJA MEJ: Možete svedoka da pitate o tome. Dakle, pitanje je da li znate bilo šta o sukobima u opštini, uopšteno govoreći?

SVEDOK HOTI: Mi nismo imali slobodu kretanja, bili smo izolovani. Kako smo mogli da znamo šta se dešava u celoj opštini. Bili smo potpuno odsečeni.

SUDIJA MEJ: U redu. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od kog datuma ste bili izolovani?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: To nije pitanje datuma već godina. Mi godinama nismo imali prava da se slobodno krećemo, jer ako bismo izašli na glavni put, tu je bio policijski kontrolni punkt i tu su nas maltretirali, tako da smo mi ograničavali svoje kretanje na minimum i izlazili smo samo ako smo morali, inače uopšte nismo putovali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A od kada je bio taj kontrolni punkt policije na tom glavnom putu iz vašeg sela?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Uvek su bili kontrolni punktovi. I u pravcu Prizrena i u pravcu Orahovca. Ali se povećao broj kontrolnih punktova i povećalo se maltretiranje nakon sukoba između vaših snaga i snaga OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je još leta 1998. godine, znači u leto 1998. godine bio veliki sukob između OVK i naših snaga i da je 17. jula 1998. godine OVK preuzela kontrolu nad Orahovcem? Da li se sećate toga?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Čuli smo to od mnogih izbeglica koje su tog dana došle u naše selo i okolna sela. Došli su iz straha, čuli smo za to od njih, a inače nisam u stanju da odgovorim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jer to je bila borba u kojoj je OVK preuzela Orahovac, pucalo se mnogo dakle. Pošto je OVK zauzela Orahovac, šta mislite od čega su strahovale vaše izbeglice koje su došle u vaše selo?

SUDIJA MEJ: To je komentar. Svedok je rekao ono što zna o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je Mališevo (Malisheve), koje je takođe u vašoj opštini, bilo mesto gde je bio štab OVK?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da vas ispravim, jer Mališevo nije u našoj opštini, ono ima svoju vlastitu opštinu i ona je udaljena od nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi niste znali ništa o štabu OVK u Mališevu?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Čuo sam da je tamo bio štab OVK, ali ja nikada nisam bio u Mališevu u to vreme, jer da bih išao tamo morao bih da prođem kroz sam Orahovac, a Mališevo je bilo jako udaljeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je u vašoj opštini Orahovac bilo mnogo slučajeva, možda znate za bar po neki, otmica i ubistava Albanaca za koje je OVK procenjivala da su bili skloni srpskim vlastima?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ne znam ni za jedan konkretan slučaj, ali jako dobro znam da se još uvek 120 ljudi iz mog sela vode kao nestali. Moj rođak, profesor na Univerzitetu je nestao. Ne znam gde su ti ljudi, a vi ste za to odgovorni. Prema tome, vi nam možete reći gde su ti ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja sam vas pitao za mnogo slučajeva otmica, ubistava Albanaca koje je OVK...

SUDIJA MEJ: On je dao svoj odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Usput samo, to isto piše u ovoj knjizi, upravo ovo što ja pitam.

SUDIJA MEJ: Da, vi možete sve to da nam iznesete kada za to dođe vreme, ali u ovom momentu nema nikakve svrhe da nastavljate raspravu sa ovim svedokom. Vi ste iskoristili puni sat, ali možete da iskoristite još deset minuta, budući da ste skratili propitivanje prethodnog svedoka, ukoliko vam je to potrebno za ovog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ali prethodnog svedoka sam kraće propitivao za punih 30 minuta, kao što znate.

SUDIJA MEJ: Dakle, imaćete do pauze, 15 minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je juna 1998. godine u vašoj opštini otet Albanac koji je bio sklon srpskoj vlasti, koga su iz njegove kuće u Brestovcu (Brestoc) otela tri pripadnika OVK i držala ga u zatvoru u Ratkovcu (Ratkoc)? Da li znate za taj slučaj? To je isto navedeno u dokumentima OEBS-a.

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Žao mi je, ja nisam pročitao taj dokument, ne znam zašto vas toliko brine taj Albanac, a ne brinu vas toliki drugi Albanci koji su nestali.

SUDIJA MEJ: Gospodine Hoti, molim vas samo odgovorite na pitanje, pa ćemo brže napredovati.

SVEDOK HOTI: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da imate u vidu da vas ja ne pitam kao čitaoca knjige, već kao građanina Orahovca i to kao lekara koji je morao znati u svojoj opštini šta se događa. A da li znate kada je OVK u vašoj opštini ubila dvojicu Albanaca, a trećeg...

SUDIJA MEJ: On je svedočio o tome, rekao je da ne zna ni za jedan konkretan slučaj. Nema svrhe da mu ovo iznosite, ako on kaže da ne zna. Kao što sam već rekao, vi ćete moći da izvedete svoje dokaze kada za to dođe vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su vam bar poznati svakodnevni protesti porodica nestalih i otetih građana koji su u razna vremena oteti od strane OVK, mnogi posle toga nađeni mrtvi?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Nikada nisam čuo za te proteste i mislim da do njih nije ni došlo. Čuo sam za proteste Albanaca zbog hiljada Albanaca koji su nestali i vi ste sigurno za to takođe čuli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate, pošto je to bilo veoma glasno, nije moglo da se ne čuje, o napadu minobacačima OVK na selo Zočište koje je takođe u vašoj opštini, u martu 1999. godine?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: U martu 1999. godine, kao što sam već ranije rekao i sada ću to ponoviti, nismo mogli da se krećemo. Bilo nam je ograničeno kretanje. Znam da je u to vreme selo Zočište bilo selo u kom uopšte nije bilo Albanaca, kuće su bile spaljene. Albansko stanovništvo je otišlo u izbeglištvo tako da mi nismo mogli da odemo u Zočište da vidimo šta se dešava i nismo znali šta se dešava. Kao što sam već rekao, mi uopšte nismo znali šta se dešava izvan našeg sela, bilo u Zočištu ili u Mališevu i ja ne mogu ništa o tome da kažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali su izbeglice iz Zočišta dolazile u vaše selo, ako sam vas dobro razumeo. Pominjali ste izbeglice iz Zočišta?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Nisam rekao u martu 1999. godine. Albanske izbeglice iz tih sela su bile sa nama više od godinu dana. Oni su napustili svoje selo mnogo ranije, zato što su njihove srpske komšije spalile njihove kuće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko je daleko Bela Crkva od vašeg sela?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Bela Crkva je oko 15 kilometara od nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste znali bilo šta o događajima u Beloj Crkvi?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ponovo na koji period mislite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa upravo na period od početka 1999. godine, jer je u to vreme bilo poznato prisustvo OVK u tom selu?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ne znam da je OVK ikada bila u

Beloj Crkvi ili da je bio štab OVK u Beloj Crkvi. Moguće da nemate tačne informacije o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ta informacija je tačna, ali nećemo na to da trošimo vreme. Da li vam je poznato za bilo koje od ovih ubistava koje je izvršila OVK u vašoj opštini, evo pročitacu vam pa mi vi recite da li znate za bilo koje?

SUDIJA MEJ: Ranije ste rekli da vam nije poznat nijedan konkretan specifičan slučaj. Ako vam optuženi pročita listu, da li ćete biti u stanju odgovoriti ili ne?

SVEDOK HOTI: Ne, jer nikoga ne znam. Nemam nikakvu predstavu o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ja vas pitam da li ste čuli za neko od tih ubistava jer ovde ima mnogo ubistava koja su počinjena od strane OVK?

SUDIJA MEJ: Nema smisla da mu čitate tu listu ako vam on ne može dati odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dakle, on unapred zna da mu nije poznato nijedno od tih ubistava?

SUDIJA MEJ: On ne zna ni za jedan konkretan slučaj. Gospodine Miloševiću, vi te dokaze možete nama izneti kad za to dođe vreme. Nema smisla da se o tome svađate sa svedokom, imate li još neko pitanje, nešto novo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate na primer za ime Muharem Beriša (Muharem Berisha), Albanca rođenog 1951. godine, iz Brestovca, iz vaše opštine? Da li ste čuli za njega?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Kako bih mogao poznavati sve ljude u svim drugim selima. Vi sada govorite o selu koje je četiri

sela dalje od moga. Ja ne znam ni sve u mom selu, 6.000 ljudi, a kamoli nekoga ko živi četiri sela dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali kad neko bude ubijen, onda se obično čuje bar u njegovoj okolini da je ubijen. Vi dakle niste čuli za njega? A da li ste čuli za Albanca Marka Gašija (Marko Gashi), rođenog 1927. godine, iz sela Dobri Do (Dobrdoll), takođe iz Orahovca?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da li vam je poznato koliko je daleko Dobri Do od mog sela? Ja tamo nikada nisam bio, čak i ne znam gde je to tačno. Ako me počnete pitati o svim poštenim Albancima, kao što ih vi zovete, onda vam moram reći ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zašto ove ubijene Albance tako kvalifikujete?

SUDIJA MEJ: Ovo nikud ne vodi, nema potrebe da odgovarate, gospodine Hoti. Ovo nikuda ne vodi. Gospodine Miloševiću, imali ste gotovo kompletno vreme na raspolaganju. Ako nemate novu temu, ja ću ovo ispitivanje obustaviti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa imam mnogo pitanja koja se tiču počinjenih zločina od strane OVK, ali vi očigledno niste raspoloženi da mi omogućite postavljanje tih pitanja. Imam nekoliko stranica tih pitanja.

SUDIJA MEJ: Vi ste te tvrdnje izneli, vi ste odgovore svedoka čuli i ja sam vam rekao da to nikuda ne vodi. Vi vaše dokaze treba da izvodite u vreme za izvođenje vaših dokaza. Gospodine Tapušковиću, imate li vi pitanja za ovog svedoka?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Časni Sude, hvala. Imam nekoliko pitanja vezanih za iskaz koji je ovde pročitao. U drugom pasusu na prvoj strani vi ste, gospodine Hoti, kazali da je u Velikoj Kruši živelo 6.000 ljudi. Posle jula 1998. godine, taj broj

se povećao jer su stigle izbeglice iz Zočišta i Retimlja (Retimle). Da li je tako?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li biste mogli da mi odgovorite koliko je došlo ljudi tog jula 1998. godine, u leto 1998. godine? Koliko ljudi je došlo u vaše selo?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Kao što ste rekli i kao što tamo piše, tamo je bilo nekih 3.000 do 4.000 izbeglica koji su boravili u našem selu. Otprilike, ne mogu vam dati tačnu brojku. Otprilike 4.000.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pre nego što pitam sledeće pitanje, ja bih vas upozorio na stranu devet engleske verzije, šesti pasus. Gospodine Hoti, u vašoj izjavi stoji da je prva srpska ofanziva se odigrala u proleće 1998. godine. Da li je tako? U proleće 1998. godine?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Mislim da je možda pogrešno prevedeno. U leto 1998. godine, i u ofanzivi na Orahovac, ja govorim sada o letu, to znači jun i jul, a ne proleće 1998. godine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Možda je prevod. Neka bude. A je li to ono vreme kada su tih 3.000, 4.000 ljudi došli kod vas u vaše selo? Je li to to vreme?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da, da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pa ako se razumemo, ja vas ovde pitam samo ova ofanziva koju ste vi spomenuli, da li se ta ofanziva tiče sukoba između OVK i VJ ili policije, pa da su onda ti ljudi uglavnom zbog toga došli u vaše selo?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: To je pomenuto nekoliko puta. Nekoliko puta je rečeno da je postojala ofanziva na Orahovac i Belu Crkvu. Stanovništvo je iz straha pobeglo i došlo u naše selo. Sve što ja znam jeste da su izbeglice došle do naših sela i da su celo vreme ostali sa nama.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To sam razumeo, ali ta ofanziva je bila usmerena na šta, na to da te ljude izmesti iz njihovih sela ili je bila usmerena na aktivnosti OVK?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ne. Protiv OVK.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Druga tema, ja se neću vraćati na ovo što je gospodin Milošević čitao, ali opet je to strana sedam engleske verzije. Pored svega onoga što ste potvrdili u ispitivanju od strane gospodina Slobodana Miloševića, sad sledeći pasus. Znači treći pasus odozdo, ovde stoji da ste vi posle tog bombardovanja koje se dogodilo te noći, odmah u toku te noći: "Naišao sam na spaljeni kombi u kome je bilo zaspalo sedam mladića. Mladići su takođe izgoreli." Da li to znači da kombi uopšte nije bio pogođen, a da su mladići u kombiju izgoreli?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Požar nakon što je taj kombi raznesen eksplozijom uzrokovao je potpuno ugljenisanje celog kombija i ti su mladići pokopani tek nakon što smo se vratili iz Albanije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Dobro, ja sam zadovoljan vašim odgovorom. Niste tako kazali, ali sad ima i ovo da ste narednog dana napustili, časni Sude, imam li vremena još malo?

SUDIJA MEJ: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da kada ste pošli za Prizren, da ste povelili 15 ranjenih: "Stavili smo ih na kamion i poslali u Prizren. Većina ih je bila osakaćena od gelera", da li je tako?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: To je opet ili pogrešan prevod ili je netačno rečeno. Jer ja sam rekao da je one noći kad smo krenuli prema Prizrenu jedan kamion koji je vozila starija osoba bio pun ranjenika pristiglih iz nekoliko sela i koji su išli u prizrensku bolnicu. Dakle, u Nogavcu su se u taj kamion ukrcali ranjeni i vozač je zatim ranjene odvezao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Tako ovde nije objašnjeno, nije. U redu, vi to sada tako objašnjavate. Ja nemam ništa protiv takvog objašnjenja, ali rekli ste da je te noći u Nogavcu poginulo 40 do 50 ljudi. Da li je to tačno?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: To mogu potkrepiti činjenice o ponovnoj sahrani svih njih nakon što smo se vratili iz Albanije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas molim samo jedno da objasnite. Vi ste te noći čuli samo zvuk aviona, ali avion niste videli?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ne, jer po noći se avion ne može videti.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To je prvo. Drugo, bili ste u kući, čuli ste detonacije, prozor se razbio i pali su delovi plafona. Ta kuća nije pogođena, je li tako? Sama kuća nije pogođena bombom?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Kuća u kojoj smo se sklonili ja i moja porodica zajedno sa još nekih 80 ljudi se zbog podrhtavanja tla od granata ili već šta je to eksplodiralo neposredno u blizini, to je dovelo do potpunog uništenja krova, prozori su bili razbijeni. Međutim, ništa nije spaljeno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I to se dogodilo i sa mnogim drugim kućama. Od vazdušnog udara?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: To se dogodilo sa mnogim kućama u Nogavcu. Sav Nogavac je te noći uništen.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste videli sutradan pre nego što ste pošli, kako ste objasnili ovde, u strahu, da li ste sutradan videli kratere od bombi i jesu li oni bili veliki po nekim mestima, a bilo ih je desetak, deset metara dugački, a sedam metara široki? Da li ste videli to?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Ti krateri, naime bila je noć kada sam otišao pomoći ranjenima i tada sam te kratere video u svetlu

plamena kuća koje su gorele. Sledećeg dana još pre zore otišli smo za Albaniju.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jesu li te grupe bile velike?

SVEDOK HOTI – ODGOVOR: Da, bile su tako velike.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala. Hvala vam.

SUDIJA MEJ: Ima li dodatnih pitanja?

TUŽILAC ROMANO: Ne.

SUDIJA MEJ: Gospodine Hoti, time je vaše svedočenje završeno. Hvala vam što ste došli u Sud da svedočite. Sada možete ići. Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Rajnefeld.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala, časni Sude. Uz dozvolu Suda, Tužilaštvo poziva svedoka Rahima Ljatifija (Rahim Latifi).

SUDIJA MEJ: Molim da svedok pročita svečanu izjavu.

SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu, i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite sestii.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, vi ste rođeni u selu Pirane (Pirane) blizu Prizrena na Kosovu?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste tamo proveli najveći deo života?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da, celi život.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Molim vas pogledajte kartu koja je na grafoskopu, ne znam da li se vidi na ekranu. Da li vidite svoje selo Pirane, na toj karti koja se sad nalazi pred vama?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Dakle vi sada pokazujete Pirane na grafoskopu. Hvala lepo, i to je u opštini Prizren. Je li tako?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da, opština Prizren.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hvala. Koliko sam shvatio, vi ste završili srednju školu u Prizrenu, a studirali ste poljoprivredu neko vreme na Univerzitetu u Prištini. Da li je to tačno?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste oženjeni?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li imate dece?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Četvoro dece.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: 1999. i 1998. godine da li ste živeli sa svojim roditeljima i drugim bratom u istoj kući u mestu Pirane?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sada bih predložio da iznesem ukratko rezime onoga što se nalazi u izjavi ovog svedoka, ali pre toga bih hteo da mu postavim neka pitanja o toj izjavi. Gospodine, da li su predstavnici Tužilaštva s vama razgovarali 28. aprila 1999. godine?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I vi ste dali izjavu, da li je ta izjava kasnije prevedena na albanski i data vam da je pogledate 29. januara 2002. godine?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste se tom prilikom uverili da je sadržaj izjave verodostojan?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da, tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD: Može li se ta izjava sada uvesti kao sledeći dokazni materijal u ovom postupku.

sekretar: To je dokazni materijal broj 107.

TUŽILAC RAJNEFELD: Dok se ova izjava razdeli, ja bih pročitao kratak rezime. Dostavljena je kopija i prevodiocima, a mislim i da su i ostale strane dobile kopiju. U izjavi svedok opisuje događaje u proleće 1998. godine, kada je našao tri mrtva seljaka. Svi su bili pogođeni u potiljak. Jednom su ruke bile vezane metalnom žicom iza leđa, telo drugog je bilo crno i modro od premlaćivanja, i svi su bili civili. 24. marta 1999. godine uveče, NATO je počeo vazdušno bombardovanje i oko 4.00 h, 25. marta 1999. godine, njegovo selo je bilo opkoljeno od strane jedinica Vojske i policije, tenkovima, raznim vojnim vozilima i sa mnogo pripadnika Vojske i policije. U osam ujutro prve kuće u Pirani su zapaljene, a skoro istovremeno, Srbi su počeli granatiranje sela. Kasnije, policija je spalila celo selo do temelja. Prema izjavi, kada je počeo napad na selo, stanovnici su se evakuisali. Bio je otvoren koridor prema selu Mamuša (Mamushe), i oko 80% seljana, a on procenjuje da je to oko 1.900 ljudi krenulo je prema Mamuši. Ostatak stanovništva, uključujući i svedoka otišao je prema Srbici. Na putu do Srbice, snajperista je ubio jednog seljaka i ranio drugog. U selu Srbica neke srpske porodice su se srele s izbeglicama i tražile od policije da ih ne povrede. Već sledećeg dana oko 70 policajaca je počelo da puca u njihove traktore, neki Srbi stanovnici tog mesta su pokušali da ih zaštite od policije. Porodica ovog svedoka je ostala tamo

mesec dana, ali oko tri sedmice kasnije načelnik policije iz Prizrena je došao i rekao da ko god nije iz sela Srbice (Skenderaj), da treba napusti selo i ide u Albaniju. Lokalni Srbi iz Srbice su onda organizovali šest autobusa za izbeglice, ali svedok i njegova porodica od 86 članova su ostali u Srbici još deset dana jer za njih nije bilo mesta u autobusima. 25. aprila 1999. godine, Srbi su počeli sa velikom ofanzivom u području Srbice. Iz područja Srbice oni su granatirali selo Pirane, Retimlja (Reti) i Randubrave (Randobrava). 26. aprila 1999. godine njegova porodica je iznajmila autobus za oko 2.000 DEM i lokalni Srbi su ih ispratili iz sela. Pratili su ih ispred i iza autobusa sve do Žura (Zhur). Na graničnom prelazu Morina (Morine) uzete su im isprave. Svedok, takođe, opisuje nekoliko incidenata u svojoj izjavi o leševima koje je video, to je oko osam incidenata. Prvi, u suvom koritu reke blizu Pirane policajci su sahranili nekoliko leševa buldožerom. Drugi, jednog dana je video dva policijska kamiona na putu prema Kruščici (Krushiqice) sa mnogo leševa unutra, a nije znao kuda ih vode. Treći, opisuje incident gde je ponovo iskopavao tri tela u Pirani. Četvrti, opisuje incident u Randubravi gde je granata pogodila traktor u konvoju i svih šest članova jedne porodice su ubijeni. Peti, u istom selu je našao telo jednog čoveka starog 45 do 47 godina kome su odsečeni prsti i rasečen stomak. Šesti, u selu Retimlje opisuje jedno groblje, jednu grobnicu gde je pomogao da se sahrani 25 ljudi koji su takođe bili iz sela Velika Kruša. Sedmi, on je našao još 12 tela u Randubravi sahranjenih u polju. I na kraju, osmi, on opisuje da je pronašao još 52 ubijenih u jednoj kući u selu Velika Kruša i to većina su ubijena puščanim mecima u glavu. To bi bilo sve, ja nemam ništa više za ovog svedoka.

SVEDOK LJATIFI: Izvinjavam se, da li mogu nešto da ispravim?

SUDIJA MEJ: Da.

SVEDOK LJATIFI: Srbica, Srbica, a ne Skenderaj. Skenderaj nije blizu mesta gde ja živim.

TUŽILAC RAJNEFELD: To mora da je greška u prevodu, jer ja se ne sećam da sam koristio reč Skenderaj i to se svakako ne nalazi u ovom rezimeu iz kojeg sam ja čitao sažetak izjave svedoka.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste srednju školu završili u Prizrenu, a dve godine Poljoprivrednog fakulteta u Prištini. Koje godine ste išli u srednju školu?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: 1987. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1987. godine ste završili srednju školu?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: 1989. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koje godine ste se upisali na Poljoprivredni fakultet?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: 1990. godine, u septembru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad ste napustili Poljoprivredni fakultet?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: 1992. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A što ste napustili studije na Poljoprivrednom fakultetu?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Zato što je naš univerzitet zatvoren i nisam imao uslove pa sam morao da nastavim da studiram u privatnoj školi. Po zatvaranju Univerziteta časovi su se održavali u privatnim kućama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali da li vam je poznato da je na Univerzitetu u Prištini sve vreme postojao Poljoprivredni fakultet?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: To je tačno, postojao je, ali samo za Srbe i ljude koji su prihvatili vaš režim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su Albanci mogli slobodno da studiraju na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Prištini?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Kad, o kojem periodu govorite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O tom periodu od 1992. godine, pa nadalje, otkad ste vi napustili fakultet?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne, nije bilo slobodno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je veliki broj Albanaca studirao Poljoprivredni fakultet u Prištini i posle 1992. godine?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da, u privatnim kućama, ne na fakultetu, ne u zgradi fakulteta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo da to razjasnimo. Vi tvrdite da Albanci uopšte nisu bili studenti redovnog Poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Prištini.

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ovo pitanje mi nije jasno. Ja sam pokušavao da studiram na fakultetu da bih mogao da studiram u pravim uslovima, ali istina je da smo mi isterani sa fakulteta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači koliko ja razumem, vaš odgovor je da su Albanci isterani sa fakulteta za poljoprivredu u Prištini i od 1992. godine, vi kažete da nije bilo albanskih studenata na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Prištini.

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: U zgradi fakulteta ne. U privatnim kućama u prostorijama od četiri metra kvadratna bilo je studenata, ali oni nisu imali pristup biblioteci ili bilo čemu drugom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mogu da pretpostavim, dakle, da ste rekli da na redovnom Poljoprivrednom fakultetu

Univerziteta u Prištini od 1992. godine nije bilo albanskih studenata. Da li sam vas dobro razumeo?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Mogu opet da ponovim, u zgradi fakulteta nije bilo albanskih studenata, bilo ih je po privatnim kućama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala vam, to po privatnim kućama nije pripadalo tom fakultetu. To je bila neka paralelna nastava. Znači, niko više nije studirao na fakultetu?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne možete to nazvati paralelnom nastavom, mi smo se trudili, to jest naši studenti, naši profesori su se trudili da studenti ne ostanu na ulici. Vi ne možete studirati u privatnim kućama kao što možete u zgradi Univerziteta, pa čak i u privatnim kućama su studenti zaplašivani i proganjeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako su proganjeni ti što su studirali u privatnim kućama?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Svuda su proganjeni, na ulici, u kući, stanovima, autobuskoj stanici, autobusu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko ih je proganjao?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Uniformisani policajci uglavnom, i civili. Nije postojao način na koji smo mogli da se zaštitimo od policije. Niste mogli doneti svoj studentski indeks kući, ukoliko ga pronađu, imate problema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je uhapšen neki student? Ili da budem precizniji, u čemu se sastojalo to proganjanje?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Nije sporno da se štošta događalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali opišite bar nešto, kažete štošta i da su studenti proganjeni u Prištini i na Kosovu.

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: U aprilu 1992. godine, u naselju Aktaš II (Aktash II), sedam studenata mojih prijatelja je uhapšeno, maltretirano dok nisu izgubili svest, to se dešavalo na ulici i potom

u policijskoj stanici. Eto to vam je jedan kratak opis jednog događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko su oni zadržani u policijskoj stanici?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: 24 sata, samo zbog ta 24 sata morali su da obustave svoje studije na dva meseca zbog posledica premlaćivanja i zlostavljanja. Uopšte nije bilo pitanje da li ste muškarac ili žena. Pitanje je bilo da li ste student, da li studirate. Oni su hteli po svaku cenu da nam isperu mozak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi dakle tvrdite da je policija zabranjivala albanskim studentima da studiraju?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Policija je dobijala naređenje odnekud i oni su nas osujećivali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko je, da li znate, u to vreme o kome vi govorite, albanskih studenata studiralo na redovnom državnom Univerzitetu u Prištini?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Jedino znam za svoj fakultet, u prvoj godini bilo je 120 studenata, u drugoj je broj smanjen. Samo u odeljenju zemljoradnje, a u ostatku ne mogu da govorim jer o tome ništa ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, na drugoj godini je broj reduciran kao svuda na Univerzitetu kad neko ne završi prvu godinu. Je li to bio razlog ili neki drugi razlog?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ja sam bio dobar student, sve ispite sam položio na vreme. Ja govorim o sebi i to kao jednom primeru. Međutim, ono što je nas najviše zabrinjavalo bio je postupak prema devojkama. One nisu mogle putovati iz Prizrena u Prištinu zbog zlostavljanja. Mi smo ih morali štititi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je zlostavljao devojke?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Policija, pa ko drugi, civili nisu bili ovlašćeni za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A imate li kakav primer da je policija zlostavljala devojke?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Na primer, dve devojke iz Suve Reke (Suhareke) sišle su u Štimlju (Shtime) i tamo su ih maltretirali. One se nisu vratile autobusom sa nama, morali smo ih tamo ostaviti. Ne znam šta im se dogodilo. Ne znam ni ko su one bile. Znam samo da dolaze iz kraja u okolini Suve Reke, niti znam na kom su fakultetu studirale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste živeli u Prizrenu, u kome su bili Albanci, Srbi i Turci i takođe jedan broj Roma, je li tako? Da li je u to vreme, o kome vi govorite, u opštini Prizren bilo na funkcijama i Albanaca i Srba i Turaka i Roma?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne znam da je u navedenim godinama bilo Albanaca, bio je smanjeni broj Turaka i mislim da nije bilo Roma, većina su bili Srbi. Svi direktori u to vreme bili su promenjeni. Svi zaposleni i svi nadzornici, svi šefovi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, znate li Sokolja Čušija (Sokol Qyushi) iz Prizrena?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je Albanac, pretpostavljam da znate pošto ime samo kaže, on je bio direktor u Prizrenu, na primer, sve to vreme, sve do rata. Da li vam je to poznato?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Iz njegovog imena proizlazi da je Albanac, međutim ja nisam radio u upravnim službama, nisam imao nikakav način da ga poznajem, ovo je prvi put da čujem za to ime.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam se sad, eto, setio njega, a imam dosta drugih imena i albanskih i turskih koji su bili na tim funkcijama. Da li vam je palo na pamet, dakle, s obzirom na strukturu vlasti u opštini Prizren, koja se sastojala i od Srba i od Albanaca i od Turaka da za te incidente o kojima ste govorili tražite od

njih pomoć? Dakle, od vlasti u opštini u kojoj su bili predstavnici i Srba i Turaka i Albanaca?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: A kakvu pomoć je trebalo tražiti, to mi nije jasno. Nije mi jasno vaše pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako je bilo tih incidenata prema vama, prema Prizrencima koji studirate ili bilo šta drugo, da li vam je palo na pamet da odete u svoju opštinu Prizren pa se obratite nekom od funkcionera opštine koji je Albanac ili Turčin, ili Srbin svejedno, i da prijavite da vam se nešto dešava što nije normalno, što nije u redu?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Razmišljali smo o tome, ali na kraju to nismo uradili. Krenuli smo u policijsku stanicu i ispratili su nas sa rečima: "Ako da Bog vratite se živi, ako ne, sahranićemo vas".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam razumeo ko vam je to rekao.

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: To su stvari koje su dešavale, ovo nije glasina. Svako ko je otišao u policijsku stanicu svakome se, meni se čini, to događalo. Nismo se nikome mogli požaliti. Mi smo imali paralelne opštinske vlasti u kojima su bili Albanci. Mi nismo imali nikakvog razloga da idemo u tu policijsku stanicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da pređemo na dalji deo vaše izjave, mada da li razumete da mi je neshvatljivo da, ako vam se nešto događa, da se ne žalite?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Tako je bilo. Tako su stvari izgledale, nikome se nismo mogli žaliti, a ako biste se žalili, niko na vas ne bi obraćao nikakvu pažnju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, vi se niste žalili pa ne znate da li bi neko obratio pažnju ili ne?

SUDIJA MEJ: On je o tome dao svoj iskaz.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kažete u izjavi da ste u proleće 1998. godine pronašli tri mrtva seljana, Mehmeta Elšanija (Mehmet Elshani) i njegovog sina Afrima (Afrim) i njihovog radnika Salija Gašija (Sali Gashi)?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da, to je tačno, pronašao sam ih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da su oni likvidirani od strane OVK?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne znam ko ih je ubio, ja samo znam da smo ih mi pronašli mrtve, ali ne znam ko ih je ubio, to se dogodilo noću. Oni su ubijeni negde oko 22.00 h noću, čuli smo pucnjeve, ali nismo smeli izlaziti iz kuća po noći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, rekli ste da se od jeseni 1998. godine, koliko razumem, situacija relativno smirila i da nije bilo većih incidenata?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: I vojne i policijske snage su se pripremale i razmeštale, pogotovu vojska, oni se nisu bavili lokalnim stanovništvom. Bilo je sasvim jasno da su se pripremali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A za šta su se pripremali?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne znam, to biste vi znali. Vi sigurno znate tu taktiku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da su uveče 24. marta 1999. godine počeli vazdušni napadi i da su vas već u ranim časovima 25. marta 1999. godine okružile jedinice armije i policije tenkovima, raznim vojnim vozilima i mnogo ljudstva kako kažete. Gde su vas to okružile?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Opoljeni smo 25. marta 1999. godine. Mogli smo čuti još od ranog jutra još u četiri sata ujutru zvukove tenkova i drugih teških vozila. Napad na selo je počeo negde oko 8.00 h. Tada je počelo spaljivanje, granatiranje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A o kom selu govorite?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Pirane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je Pirane daleko od Prizrena?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: 11 kilometara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste mogli videti iz Pirana bombardovanje Prizrena?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Prizren nije bombardovan iz Pirana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne mislim iz Pirane, nego iz vazduha, od strane NATO aviona?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Mogli smo samo malo videti. Da se razumemo, Prizren se nalazi na uzvisini, tako da ga je teško videti odatle.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se vratimo na ovaj događaj koji opisujete. Vi kažete skoro istovremeno su počeli da pale kuće i da granatiraju selo. Kako je moguće da budu u selu, da zapale kuće i istovremeno da bacaju granate na to isto selo u kome se nalaze, da pale kuće, kako vi kažete?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Kuće su zapalili lično na licu mesta, ne iz Prizrena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne govorim iz Prizrena nego tu na licu mesta, vi kažete "skoro istovremeno su palili kuće i granatirali selo". Ako pale kuće, znači da su u selu, ako granatiraju selo, znači da gađaju selo u kome se oni nalaze, pošto kažete da istovremeno pale kuće. Kako je to moguće da budu istovremeno i u selu, i da pale kuće, i da granatiraju to selo u kome se nalaze?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Granatiranje se nije odvijalo u isto vreme kad su vojne i policijske snage ušle u selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vas pitao za ovo, jer ste vi napisali ovde u izjavi da je to bilo u isto vreme. Kasnije ste govorili...

SUDIJA MEJ: Ovo se mora pročitati u kontekstu. Citat: "Prva kuća u Piranama zapaljena je u 8.00 h. To je bila kuća..." i navodi se ime vlasnika kuće. "Skoro u isto vreme Srbi su započeli granatiranje sela." Dakle, to je kontekst. Zatim se dalje u izjavi kaže: "Nije bilo štete, kasnije sam video kako je policija spalila celo selo do temelja."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Možemo dalje?

SUDIJA MEJ: Da, ali morate izjavu dati, celi kontekst iz izjave, tako da pravično odgovara na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja se nadam da sam dao onu suštinu jer upravo u izjavi se kaže: "Zapaljena kuća i granatiranje sela događaju se u isto vreme." A to je bilo pitanje. Ali to je komentar. Rekli ste da ste otišli sledećeg dana u Donju Srbicu (Skenderaj i Ulet) i da su vam srpski stanovnici sela pomogli da se snađete, da uđete u kuće. Kažete da je vaša porodica u tom selu ostala mesec dana?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne, sutradan. Sutradan je bio 26. mart 1999. godine, a ovo je bilo 25. mart 1999. godine. Mi smo kuću napustili u 8.00 h, hodali smo prema Srbici i u tom konvoju je poginuo Džafer Elšani (Xhafer Elshani), a Mehmet Elšani je ranjen. Mi smo više od dva sata ležali na zemlji i tek smo onda pošli prema selu. Lokalni Srbi su nam omogućili da ostanemo u tom selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vas upravo to pitao. Dakle, vaša porodica je ostala punih mesec dana u tom selu kako vi tvrdite ovde?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Da, mesec dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vas je neko za to vreme maltretirao, bio grub prema vama ili bilo šta vam učinio nažao?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: To se nije dogodilo u Srbici. Toga nije bilo kao što je toga bilo na drugim mestima, kao na primer u Velikoj Kruši (Krusha e Madhe) gde su takođe živeli Srbi. U Srbici

je bilo nekih manjih provokacija, ali ne takvog intenziteta da bi nam ugrožavalo život. Ali ima Srba i Albanaca koji bi mogli živeti zajedno i danas, ali rat je na neki način doveo do toga da smo se razišli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To što ste rekli je svakako tačno da je rat uzrok ovoga što govorite. Rekli ste, policija je stalno dolazila, ali nas nisu dirali. Već ste odgovorili na to pitanje. Kažete da su Srbi iz Donje Srbije posle organizovali za vas šest autobusa da bi vam pomogli da na pristojan način potražite sklonište?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne znam kako je došlo do toga. Iz opštine Prizren došlo je šest tih autobusa u Srbicu i rečeno nam je da moramo otići, jer nam se životi nalaze u opasnosti, od vaše policije i vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I gde ste onda otišli?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Prva grupa otišla je u Albaniju, krenula prema Albaniji. Kasnije smo saznali da su uspeli stići tamo, a mi smo u Srbici ostali još tri dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Opisali ste u izjavi da je 25. aprila 1999. godine počela velika ofanziva, naime kažete: "Srbi su započeli veliku ofanzivu na području Donje Srbije i sa područja Donje Srbije granatirani su Pirana, Retimlje, Randubrava." Da li su vam poznata prisustva OVK na tom prostoru i da li vam je poznato šta se događalo na tom prostoru u vezi sa sukobima vojske i policije sa OVK?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne, nije nam bilo poznato šta se tamo dešavalo. Samo smo mogli videti granatiranje, srpsku policiju i pešadiju kako napadaju ta sela. Onaj deo sela koji nije bio spaljen 25. i 27. marta 1999. godine, spaljen je tog dana. Meni nije poznato koji je bio izgovor za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne govorim o izgovoru, nego vas pitam da li vam je poznat tadašnji tok aktivnosti i napada OVK na vojsku i policiju u tom kraju?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne, nije mi poznata nikakva aktivnost OVK tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto ste vi iz tog kraja, da li vam je poznato kad je u oktobru 1998. godine od strane OVK ubijen vojnik Srđan Simonović, upravo u tom vašem kraju?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne znam. Nisam čuo za taj slučaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli za slučaj kad je 17. marta 1999. godine, znači još je bila i Verifikaciona misija OEBS-a tada, da je ubijen vojnik Vladimir Marković, takođe u tom vašem kraju?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Nemam o tome nikakve informacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je upravo u selu Pirane 27. marta 1999. godine ubijen vojnik Bojan Jovanović?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: U to vreme nisam bio u selu i ne znam ko je tamo ubijen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A odmah u susedstvu, u Landovici (Landovica), dan pre toga ubijen je vojnik Slobodan Gašparić. Da li ste za to čuli?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde ima za vreme dok ste vi bili još u svom selu i opštini Prizren jedan prilično veliki spisak ubijenih vojnika, ali neću da vam ga čitam. Da vas pitam ponao-sob, pa vas pitam uopšteno, da li ste čuli za sve to vreme dok ste bili tamo, na tom terenu, za ubistvo bilo kog vojnika ili policajca u opštini Prizren, u vašem selu, u susednim selima ili za bilo šta slično, jeste li čuli za bilo koji od tih događaja? O tome je pisala i štampa i radio i televizija, govorilo se, bilo je na Radio Prizrenu i na albanskom i na turskom i na srpskom itd. Da li ste čuli za bilo

koji od tih događaja?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Mediji su u to vreme radili u ograničenim uslovima. Nije bilo nikavih informacija o stvarnim događajima. Emitovali su samo dezinformacije, ono što su emitovali mi nismo smatrali istinom. Mi smo smatrali da su to dezinformacije. To nisu bili naši mediji, jer da su bili naši mediji, bili bi onakvi kakve imamo sada. U to vreme mi medije nismo pratili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato, opet u selu Pirine, za ubistvo policajca Zvezdana Tasića, upravo u aprilu 1999. godine, o kome vi govorite. Jeste li tada bili tamo?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ja sam poznavao Zvezdana, on je bio jedan neobičan kriminalac u našem kraju, ne samo u našem kraju nego i drugde. Međutim, kad je on pokopan, mi smo bili u Srbici i plašili smo se jer kada smo videli četiri autobusa puna policije, nismo znali zašto su došli. Tek kada smo čuli da je on poginuo, onda smo shvatili šta se dogodilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači samo za to jedno ubistvo znate?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: U to vreme mi smo boravili u selu. Ja sam živeo blizu groblja, tako da smo mi na neki način učestvovali u tome, čuli smo za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Osim njega niste čuli za ubistvo bilo kog drugog Srbina bilo vojnika, bilo policajca?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ubijeni Zvezdan Tasić je bio policajac, zašto ga nazivate kriminalcem?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Pa zato jer je on to bio. Mi smo čuli da je u sukobu kod Orahovca on se jao strah i trepet, zato su ga zvali kriminalcem. Da je preživeo, bio bi sad tu ovde sa vama. Znali su ga ljudi iz kraja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da isto tako svi ti sadašnji lideri Tači (Thaci), braća Selimi (Selimi), Čeku (Ceku) i ostali takođe spadaju u kriminalce?

SUDIJA MEJ: Ovo je opšti komentar, nema potrebe da odgovarate na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto ne znate za ubistvo nijednog Srbina, ja ću vam pročitati. Upravo u vašem kraju nekoliko ubijenih Albanaca, pa mi recite da li znate bar za jednog. Evo ovoga ste slučajno znali lično, a da li nekoga od ovih Albanaca znate ili ste čuli za njegovo ubistvo? Znači: Marjan Don (Marjan Doni), Bojađi Fatmir (Bojaxhiu Fatmir), Dečaj Binak (Dečaj Binak), Ponik Arsim (Ponik Arsim), Kemaj Behar (Cemaj Beha), Likaj Hamit (Likaj Hamit), Rijazit Avdulj (Rijazit Avdyl), Morina Sali (Morina Sali)...

SUDIJA MEJ: To je dovoljno. Svedok treba da odgovori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znate li za bilo koje od ubistava od ovih lica, koja sam pročitao, koje je izvršila OVK? Reč je o Albancima, pre svega. I to u vašem kraju.

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Nikada nisam poznavao nijednog od tih ljudi. Nisam ih poznavao niti imam informacije o tome kako su ubijeni ili bilo šta tome slično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja ne postavljam pitanje da li ste ih poznavali, pitam da li ste čuli za ubistva tih ljudi?

SUDIJA MEJ: On je rekao da nema nikakve informacije o tome kako su oni ubijeni. Samo trenutak. Tvrdi se da ih je ubio OVK, nema sumnje da i druga imena koja bi vam bila pročitana bi sa sobom nosila istu tvrdnju. Možete li nam pomoći oko toga? Da li znate išta o tim tvrdnjama?

SVEDOK LJATIFI: Ništa ne znam o tome.

SUDIJA MEJ: Nema svrhe da nastavite sa čitanjem tih imena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači da ne pitam više ni za jedno od ovih ubistava koja su se desila tamo gde je svedok boravio. A da li vam je, ovo vas pitam s obzirom na vašu tvrdnju da vi apsolutno ništa niste znali, poznat bilo kakav događaj ili bilo kakva aktivnost OVK?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: U našim selima u mestima gde smo mi boravili u Pirani i Srbici nije bilo vojnika OVK, ja ih nisam video. Ja ne mogu da iznosim komentare o stvarima koje nisam video.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pitam vas da li vam je poznato ili da li ste čuli, pošto mnogo toga govorite da ste čuli, iako niste videli, za aktivnosti OVK?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Nije tačno da sam govorio o stvarima koje sam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, evo ja vas pitam da li ste čuli za aktivnosti OVK?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ne, ne. Nemam nikakve veze ni direktne ni indirektno sa OVK i nikada nisam čuo za te stvari.

SUDIJA MEJ: Nema svrhe da nastavljate da ovog svedoka pitate o OVK. Prema tome, pređite na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo još jedno pitanje vezano za to da li ste čuli baš za brojčano veliki događaj 13. na 14. decembar 1994. godine, kada je grupa od blizu 100 pripadnika OVK, upravo u rejonu Prizrena na granici, ušla u sukob sa vojskom koja je čuvala granicu, kad je jedan broj stradao, a nekoliko njih uhapšeno i kad je zaplenjena velika količina municije, oružja, materijala itd. Da li se sećate bar tog događaja u vezi sa aktivnostima u vašem kraju?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Pogranično područje nije blizu mog sela, to je jako udaljeno i nije postojala mogućnost da ja čujem za tako nešto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa to je bio događaj o kome se govorilo veoma mnogo. Pretpostavljao sam da ste čuli.

SUDIJA MEJ: On je odgovorio na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Rekli ste da ste zajedno sa 20 ljudi pokopali tela ubijenih iz Velike Kruše. Ko su ti ljudi s kojima ste radili?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Uveče kad se to desilo, čuli smo glasove dece i pomislili smo da su deca ostavljena na polju i onda smo otišli i videli smo leševe u polju u blizini u Velikoj Kruši i Randubravi. Bili su u užasnom stanju, bili su spaljeni, nije bilo nikoga da ih sahrani. Tu su bili moji rođaci i nešto civila koji su ostali u Randubravi i Velikoj Kruši i onda smo mi svi zajedno obavili taj posao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi niste videli ko je i kako ubio te ljude?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Znali smo ko ih je ubio. To su bile vaše trupe, vaše snage, videli smo leševe ljudi koji su ubijeni na najokrutniji način.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da je OVK snimao grobove i tela?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Tog dana uveče mi smo slučajno u Randubravi sreli dva uniformisana naoružana vojnika. Oni su došli u to područje sa istom idejom da ne treba ostaviti nesahranjene leševe. Mi smo im ispričali za taj događaj i predali fotografije jer smo se bojali da ih držimo kod sebe zato što smo tim fotografijama rizikovali živote celih svojih porodica. Prema tome, kako smo to mogli da uradimo zbog fotografija?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas to ne pitam, nego jednostavno postavljam pitanje da ste vi bili u kontaktu sa predstavnicima OVK. Do sada ste tvrdili da niste nikada imali nikakav

kontakt, da nikad niste čuli za bilo kakvu aktivnost OVK. Da li ste još koga sreli, razgovarali ili imali bilo kakav kontakt sa OVK, osim ta dva koje ste sada spomenuli?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: To je bio kratak kontakt, slučajan susret tog dana kada se to desilo, ali nikada se ponovo nije desilo. Kada sam se vratio iz Albanije, ponovo sam ih video, ali tog dana to je bio jedan vrlo kratak susret.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja sam to samo hteo da razjasnim, s obzirom na ono što ste napisali. A u Velikoj Kruši niste videli ko je i kako ubio te ljude?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ko ih je ubio, već sam vam rekao. To su bile vaše snage, jer ovo je bio revanš, ovo je bila osveta zbog NATO-a. Nakon što je bombardovanje počelo, ovakve osvete od strane vojske i policije su počele jer mi smo bili bespomoćni. Mi nismo imali vojsku, to je bila osveta nad civilnim stanovništvom, ubistva, silovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Maločas ste tvrdili da ne govorite ništa što ste samo čuli, a za ovo o čemu govorite ste samo čuli, to niste videli. Je li tako ili nije?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Ovo su stvari koje smo doživeli, a ne čuli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitao sam vas da li ste videli ko je ubio te ljude, vi ih niste videli. Nego tvrdite da su ih ubile, kako vi kažete, srpske snage?

SUDIJA MEJ: On je odgovorio na ovo. Gospodine Miloševiću, trebalo bi da danas završimo sa ovim svedokom, s obzirom da sutra ne radimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Možemo da završimo sa ovim svedokom pošto ja imam ostala pitanja vezana za žrtve na tom terenu, ali pošto je svedok odgovorio da apsolutno ništa ne zna o njima,

mislim da je besmisleno da ga pitam. Pošto je odgovorio da ništa ne zna o bilo kakvim aktivnostima OVK, takođe nemam potrebe da ga pitam.

SUDIJA MEJ: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Maločas ste rekli da ste sreli ta dva vojnika. Da li su ta dva vojnika, koja ste vi sreli, pripadali vojsci OVK koju vi smatrate svojom vojskom ili su pripadali nekom drugom?

SUDIJA MEJ: Ne, on se time već bavio. Gospodine Tapušковиću, da li vi imate pitanje za ovog svedoka. Hvala. Da li ima dodatnih pitanja?

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Samo jedno pitanje ako mogu. Gospodine svedoče, optuženi vas je pitao za organizovanje šest autobusa kojima ste napustili Srbicu. Da li ste vi želeli da odete u Albaniju?

SVEDOK LJATIFI – ODGOVOR: Niko nikada ne napušta svoju kuću dobrovoljno. To je bilo pitanje spasavanja naših porodica jer naše bi kuće bile spaljene. Kuće su već bile spaljene, počela su ubistva, isto bi se i nama desilo. Mi smo smatrali NATO našim spasom, a onda su počele da se dešavaju ove stvari.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala.

SUDIJA MEJ: Sada je završeno vaše svedočenje i možete se povući.

SVEDOK LJATIFI: Hvala.

SUDIJA MEJ: Gospodine Rajnefeld, da li ćete sledećeg svedoka pozivati u skladu sa ovim spiskom koji ste predložili?

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, to je naša namera. Mi imamo nameru da pozivamo svedoke prema ovom rasporedu.

SUDIJA MEJ: Dakle, možemo da se pripremimo. Sutra nećemo raditi zbog plenarnog sastanka sudija. Radićemo ponovo u sredu, i ako sam u pravu, počinjemo u 9.30 h.

TUŽILAC RAJNEFELD: I radimo do 16.00 h, je li tako?

SUDIJA MEJ: Da, radimo i posle podne, a sada ćemo prekinuti sa radom. Ustanite, molim vas.

Završeno u 13.45 h. Nastavak rada u sredu 24. apila u 9,30 h.

Fond za humanitarno pravo